

MAGYAR LÁZAR

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

* KERESZTÉNY * N A P I L A P *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelős szerkesztő:

DR PAÁL ÁRPÁD



ORADEA



Főmunkatárs:

DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Az angol repülőbombázók nem tudnak katonai eredményeket elérni

Hannover bombázása a tehetetlenség kirívó megnyilvánulása. Gleise-Horstenau tábornok szakértő megállapításai a múlt heti angol és német harci eredményekről

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda katonai szakértője, Gleise-Horstenau tábornok a harsány eseményekről heti beszámolót közölt.

A most végződő hét háborús beszámolója az angolok Hannover belvárosa ellen intézett légitámadásának hatása alatt áll. Hannover hajdan huzamosabb ideig az angol királyok szárazföldi székhelye volt. Azoknak, akik az angol hadijelentéseket figyelmesen olvassák, egy idő óta feltűnhetett, hogy angol bombázók dolgvégezetlenül tértek vissza Németországból, mert nem tudták megtalálni kitűzött célpontjukat. Ezek az angol jelentések már előre is ürügyül szolgálnak, hogy a nyílt városok és ártatlan polgári lakosság elleni támadásokat akként indokolják, mintha ezekre további katonai célok érdekében lett volna szükség.

A német tábornok ezután számszerű adatokat közöl arról az elsüllyesztett angol hajóterőről, amelyet a véderőfőparancsnokság jelentéseiből az egész világ megismerhetett. Mindeme sikerek után az a mód, amellyel az angol államférfiak bátorságot akarnak önteni népükbe, nem változtat a tényen, hogy a szigetország elzárása nap-nap után hatóságosabbá válik. Az élelmezési utánpótlásra szolgáló angol hajótér érzékenyen csökkent. Argentí-

nában hajótérhiány miatt már csak félannyi húst vásárol Anglia, mint azelőtt. A német légi és tengeri hadviselés nagyszerű eredményei rácafolnak azokra a felfogásokra, amelyek szerint Németország már nem folytatja komolyan a háborút. A valóság az, hogy az Anglia ellen viselt német háború egy pillanatra sem lankadt el, sőt a ma alkalmazott eszközökkel hatásossága csak fokozódott.

A hadviselés új elve: egyszerre nem alkalmaznak minden fegyvert és harcieszközt.

Gleise-Horstenau így folytatja: Németország új elgondolásban és rendszerben végrehajtott hadviselése ellenére az elmúlt tíz hónap folyamán még mindig nem tanulták meg egyesek, hogy el kell vetni a világháborúban uralkodott, elavult fogalmakat. Ez az új elv a háború utolsó, pillanatnyi szakaszában is érvényesül. A háborús akarat bizonyítására nem szükséges, hogy egyszerre alkalmazzanak minden fegyvert és hadieszközt.

A beszámoló ezzel záródik:

— A még porondon maradt egyetlen ellenfél, Anglia ellen folyamatban van a háború, mégpedig a kérlelhetetlen, szívós és feltétlen sikerrel kecsegtető háború.

A pénteki német és olasz hadijelentések

Egyetlen német búvárhajó 12 telfegyverzett kereskedelmi hajót, egy torpedórombolót és hét angol búvárhajót süllyesztett el. — Sikeres tengeri ütközet a déli Atlanti-óceánon. — Német repülők sikerei

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokságának jelentése a következőket közli:

Wilhelm Rollman főhadnagy egy ellenséges tengeralattjáró és torpedóromboló elsüllyesztését jelentti. Rollmann tengeralattjárója rövid idő leforgása alatt 12 telfegyverzett kereskedelmi hajót süllyesztett el 74 ezer össz-tonnatartalommal, továbbá egy torpedórombolót és hét tengeralattjárót.

Egy német segédhajó harcot vívott az „Alcantara” nevű angol segédhajóval és az angol hadihajó fegyverzetének minden fegyvére ellenére súlyosan eltalálta és arra kényszerítette, hogy Rio de Janeiro kikötőjébe meneküljön. Repülőgépeink kis hajókaravánokat támadtak meg. Egy hajó elsüllyedt, két más hajó, — köztük egy petrolumszállító hajó — súlyosan megsérült. Sikeresen bombáztuk a narwichi repülőgépvárat. A norvég vizeken elsüllyesztettünk egy ellenséges tengeralattjárót. Ellenséges repülőgépek támadást kíséreltek meg Cherbourg kikötője ellen. Valamennyi repülőgépet lelőttük. Holland terület fölött lelőttünk más két repülőgépet. Ellenséges repülők folytatták repüléseiket Nyugatnémetország fölött. Kölnben több házat bombataláltat ért, több polgári személy megsérült és meghalt.

Egy olasz torpedóromboló elsüllyesztette az angolok egyik legnagyobb búvárhajóját.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz véderő főparancsnoksága pénteki jelentésében közölte, hogy egy olasz torpedóromboló a Joni-tengeren elsüllyesztett egy angol tengeralattjárót. A Stefani

iroda ezzel kapcsolatban részleteket közöl. Eszerint: Az Ugolio Vicaldi olasz torpedóromboló éjszaka a Joni tengeren cirkált. Mintegy két kilométer távolságban megjelent egy angol tengeralattjáró, amelyet az olasz hajó megfigyelője azonnal észrevett. Az olasz parancsnok utasítást adott a tengeralattjáró megtámadására. Angol részről észrevették az olasz hajót s a tengeralattjáró a víz színe alá merült, de előbb négy torpedót lött ki. Az olasz torpedóromboló szerencsésen elkerülte a torpedókat és ismét rátámadt a búvárhajóra. Az olasz torpedóromboló orra ekkor már elérte a búvárnaszádot. Ekkor a tengeralattjáró megjelent a víz felszínén és segélyjeleket adott le. Az olasz torpedóromboló segítségére sietett az angol búvárhajónak és a legénység 55 tagja közül ötvenkettőt, köztük a hajó kapitányát és négy tisztet, megmentett. A legénység három tagja az elsüllyedt hajórönsön életét veszítette. A sebesült matrózokat a támaszpontra érve kórházba szállították.

Az elsüllyesztett tengeralattjáró az angol haditengerészet egyik legnagyobb egysége volt. Egy 112 milliméter ürméretű ágyú, két géppuska és 8 torpedókivető cső volt a berendezése.

Olasz légitámadás a Baleari szigeteknél egy angol hajócsoport ellen.

Rómából jelentik: Az olasz légi alakulatok a Baleari-szigetek mentén heves bombázás alá vettek egy ellenséges hajócsoportot. Több hajón tüzet ütött ki. Egy olasz torpedóromboló elsüllyesztett egy 1500 tonnás angol tengeralattjárót.

Európa ujjáépítése német és olasz vezetéssel

„Julius 14-ikén a német külügyminisztériumhoz közelálló „Berliner Börsenzeitung”-ban cikk jelent meg a lap külpolitikai szerkesztője, Dr Karl Megerle tollából az új európai elrendezés alapelveiről. A cikk világszerte nagy feltűnést keltett, mert annak a tolmácsolását látták benne, hogy a legilletékesebb német körök hogyan képzelik el a mostani háború győzelmes eredményeinek az állandósítását, s Európa ehhez képest való ujjászervezését. Annak idején, július 16-iki számunkban a mi lapunk is hozott vázlatos közléseket a nevezetes cikkből. Most alkalmunk van rá, hogy az egész cikk hű fordítását is közreadhassuk az alábbiakban.

Európa régi rendje összedőlt. E politika szöveg és irányítója, Franciaország maga is felhagyott az eddigi rendszerrel és igyekszik alkalmazkodni az új formákhoz. Ugy az összeomlás, mint az újjászervezés ma már nemcsak politikai és katonai téren észlelhető, hanem gazdasági és szociális téren is. Európa összes országaiban mintha mindenütt új formák után kutatnának, megkísérelve az új, megváltozott világhoz való alkalmazkodást. Európa jól tudja, hogy ezáltal több százados evolúció zárul le és tökéletesen új korszak kezdődik. Félelem és remény között kérdik a közép és kis államok és feszült várakozásban várják a feleletet, hogy vajjon milyen körülmények fogják meghatározni ezt a történelmi átváltozást az újjászervezett Nyugaton és mi lesz az új Európa alapja? Nem igen lehet még beszélni területei és más változásokról, amelyek okvetlenül szükségesek az európai súlyközpont nyugatról az észak-déli központi tengely felé történő áthelyezésénél. Azonban mindamellett bizonyos alapok és kiinduló pontok már most láthatók és jogot nyújtanak annak megállapítására, hogy az európai népek bizalommal és reménnyel tekinthetnek a jövő felé.

A modern gazdaság és áruforgalom korszakában a különösen a hadi technika és modern stratégia korában mindenki érzi már, hogy Európa igen kicsiny ahhoz, hogy számos kisebb egységre legyen felosztva. Az ilyen kis egységek vagy nem képesek arra, hogy egymagukban megéljenek, vagy két ellentétes táborra oszlanak, hogy e táborok közötti gyilkos háborúkban elveszítsék azt a világbeli helyzetet és erőt is, amit eddig megszereztek. Mindezek a felismerések az európai szolidaritás, a nagy gazdasági és közlekedés-földrajzi nagy tér meglátásához vezetnek, amelyet így, vagy úgy, de meg kell teremteni.

Európa kis gazdasági és áruforgalmi egységekké való felosztása nem időszerű többé, sőt akadály a népek felvirágzásának és az általános fejlődésnek szempontjából, míg a többi földrészekről való függőség ténye egyenesen halálos veszedelem jelent. Európa kis és közepes államai megértették e háborúban, hogy halálveszedelmet jelent rivális nagy hatalmak között élni, vagy éppen azok bolygóiuil szolgálni. A demokrácia összeomlása úgy is jelentkezik, mint a kis népek túlzó politikai individualizmusának összeomlása. A kis államokra állandóan felkényszerített gazdasági és katonai terhek lehetetlenné válnak bizonyultak, sőt legtöbb esetben egyenesen veszélyeseknek is. Ezek a tényezők kedvező lélektani készséget nyújtanak arra, hogy e kis államok lojálisan részt vegyenek Európa új átalakításában, elismerve ugyanakkor a régi világ közösségének, valamint egy nyílt és világos vezetés szükségességét.

A legtöbb európai állam számára az „új” felé való orientálódás alapos szakítást jelent a gyakran fájdalmas és áldozatokkal teli múlttal. Európa semleges államai, részint önkéntesen, részint kényszer

súlya alatt a versaillesi rend tagállamai és kezesei lettek, ugyanakkor pedig a genfi Népszövetség alaptörvényei érdekében vállaltak felelősséget és ezek végrehajtóiá váltak. Mikor tehát a törvények kimúltak, ez a végzet magával hozta a Népszövetség körüli államok világának összeomlását is. Csak ezzel a múlttal való határozott szakítás teszi lehetővé, hogy ez államok, — előnyükre, — szabad és értékes tagjai legyenek az európai népek új közösségének. Ez a változás sok állam számára az eddigi gondolkodások és ténykedések mély forradalmosítását jelenti. Nagyon óvatossá kell azonban lenniük, hogy ne a régi hordóba öntsék az új bort és hogy ne bízzák a kérdéseket régi, és tehetetlen kezekre. Nehány beszéddel, rendelettörvényekkel és gesztussal még nem lehet gyökeres átváltozást csinálni. Szükséges azonban mély, őszinte tekintés a dolgok kifejlődésébe, az opportunizmus elhagyása, valamint felszámolás a túlzó politikai és gazdasági nacionalizmussal. Az államoknak meg kell érteniük azt az elvet, hogy egyáltalán nem lehetetlen és nem sötét kis ország becsületére nézve, ha nagy államok irányító vezetését és védelmét veszi igénybe. Az új háború megmutatta, hogy senki sem tarthatja magát távol a kontinentális teretől, valamint azt is, hogy itt életre-halálra menő közösségről van szó, melyet anélkül lehet vállalni, hogy bárki is lemondana saját természetéről, jellegéről vagy méltóságáról.

Senki sem tagadja már ma, hogy Németország és Olaszország van hivatva arra, hogy Európát újjáépítsék és vezessék. A való tények és — mint remélhetők, — maga a népek európai közössége, bízzák meg e két országot ezzel a küldetéssel. Ami Németországot illeti, akárcsak barátja Olaszország — képes és kész arra, hogy mindenki hasznára hozzájáruljon e nagy mű megteremtéséhez. Németország nemcsak a Versailles-rendszer legvívójaként jelentkezik, hanem olyan államként is, amely sokat kínálhat Európának.

Németország Európának békét kínál, biztonságot és védelmet az élettért megátámadni óhajtó idegenek ellen, esetleges európai belső komplikációk ellen, valamint külső gazdasági nyomás ellen. Kínálja azonban a nagy államok között eddig fennálló vetélkedés megszüntetését is, amely alatt Európa olyan hosszú ideig szenvedett s nem utolsósorban épp a kis és középnagy államok. Franciaországgal eltűnt a szövetségi rendszer, a koalíciós háborúk, valamint az egymást kijárató politika legfontosabb kristályozódási pontja. Angliának már mostantól kezdve nincs befolyása e földrész sorsára. A háború folytatásának egyik eredménye lesz az, hogy Anglia hozzájáruljon ehez az igazsághoz.

A tengelyhatalmak szövetsége, a Birodalom és a Szovjetszövetség érdekerületeinek világos és tartós meghatározása kiegészítik az új Európa megalapításának lehetőségét, a nagyhatalmak közötti

vetélkedések kizárásával.

A kis államok biztosak lehetnek afelől, hogy a Birodalom nem kívánja tőlük, mint a világháború után a szövetségesek, hogy a győztes kezesei és társai legyenek és azonosítsák magukat, — mint a Népszövetségben divatban volt, — a győzvelet a legyőzöttek kárára.

Németország győzelmét a nép, a gazdaság, valamint a saját hadsereg haditényei határozták meg. Miként Olaszország, úgy Németország is meg tudja védeni saját magát és saját erejéből tud új rendet teremteni. Nem fogja kérni senkitől sem, hogy harcoljon és áldozatokat hozzon német célokért. Csak így lehet garantálni az új rend állandóságát és tartósságát.

Németország új gazdasági eszméket és egy kipróbált gazdasági rendszert hozhat Európára rendelkezésére. Ez szilárd piacokat, reális árakat, szilárd valutát, krízissel szemben való ellenállóképességet jelent, valamint olyan kereskedelmi eljárásokat, amelyek szabadok lesznek a kapitalista felsőbbrendűségtől s ezáltal mindenki számára elérhetőek. E közös gazdasági életbe azután beléphet minden állam, legyen az nagy vagy kicsi, tökegazdag vagy szegény, ipari állam, vagy földművelő, azonban a jogegyenlőség alapján, mivel ez a rendszer már a munka fundamentumán, a tehetség és termelés alapzatán épül fel és nem az arany és tőke véletlen gazdagságán. Ez az új gazdasági koncepció a munkanélküliség végét jelenti Európában. A régi világ összeomlásának hatása alatt felismerték az utolsó hetekben, hogy e szociális probléma megoldása egyike a legfontosabb kérdéseknek. Németországnak nincs szándékában, hogy más népekre kényszerítse rá szociális rendszerét, valamint világnézetét. Azonban megvan győződve arról, hogy szociális értékei tartalmuknál fogva nemzetközi

fontosságúak és kifejezői a huszadik század követelményeinek.

A világháború végén úgy a győzöttek, mint a legyőzöttek és semlegeseket egyaránt elfogta a borúlátás. A jelen háború győzői azonban a jövő Európájának reménydús képét vázolhatják fel. A szolidáris együttműködés Európáját, a munkanélküliség nélküli Európát, a gazdasági és valutáris krízisek nélküli Európát, a munka megosztásának és elrendezésének Európáját, melynek rendelkezésére állnak a legmodernebb termelési technikai eszközök, egy új európai forgalmi rend. Mindezek — a meglévő gazdasági és nacionalista akadályok áthidalása után — biztos alapjait képezik a gyorsan bekövetkező jólétnek. Az új Európa lehetőségét fog nyújtani az európai és nem utolsósorban a kis népeknek, hogy saját maguk alkotásának technikái, gazdasági, valamint forgalmi területen. Ennek az Európának azonban minden erőre szüksége van. A kis politikai és gazdasági kerületekben elegendő a berendezkedések. Egy nagy téren azonban a kis népek is megvan a lehetősége arra, hogy teljesen kifejelessze kulturális, gazdasági és emberi berendezését és intézményeit. Különben is, úgy a népek, mint az egyes emberek csak ott fejlődnek ki kimagaslóan, hol egy egy nagy közösségben ténykedhetnek. Ez a lehetőség adatik majd meg a népeknek, anélkül, hogy le kellene mondaniuk különlegességeikről és saját méltóságukról.

Mennyire fognak élni Európa népei ezekkel a lehetőségekkel, az nagyrészt egyedül csak tőlük függ. Mindenesetre nagy kilátás és esély ez Európa fiatalága számára. Minden erőre szükség van, mivel jön az alkotás, tervezés és felépítés örömteljes korszaka. Az igazi életöröm vár Európára, ha népei össze tudják gyűjteni erejüket és megragadják e kedvező történelmi pillanatot.

A „Curentul“ három javaslata a zsidókérdésben

Bucurestiből jelentik: A Curentul a zsidókérdésre vonatkozó kormánytörvényekkel és Mihail Manoilescu külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban megállapítja, hogy a zsidók helyzetének rendezésére minimális programot kell felállítani. E program a következő három pontot kell magába foglalnia: 1. Zsidók semmilyen formában nem lehetnek földtulajnosok, sem közvetlenül, sem részvénytársaságok útján, melyek megkönnyítik a zsidó tőke tevékenység-

gét. 2. Zsidók nem lehetnek a hadsereg tagjai. 3. Vessenek ki egy külön illetéket a zsidók városi ingatlanaira, hasonlóan a Törökországban alkalmazott módszerhez, ahol ugyanolyan illetéket vetnek ki rájuk és az idegen elemekre, ha ingatlanokat vásárolnak.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

Hittel és hit nélkül

Irtá: Mátyás Iván

— Halló, halló, öregem!

Az alacsony, szürkeruhás férfi megáll. Összehúzza a szemöldökét, gyanakodva fölneéz.

Hosszú, vigyori pofa áll előtte. Kockás barna ruha, pillangó nyakkendő, félreacsapott kalap van rajta.

— Mondja, hogy jár maga? Mindig figyelem — kérdezi a szürkeruhás.

— Mi az, hogy hogyan megyek? — Merten féltoldalt ejti fejét. — Nem mindegy az magának?

— Nem hát! Rossz nézni. Tudja, mi jut eszembe? Az a báb, akit dróton rángatnak, aztán puff, összeesik! Hát én is. Leejem fejét, lógatja karját, vállát behúzza.

— Nézze, kedves Sóhár, az ember egy bizonyos korban... — mentegetőzik.

Sóhár összecsapja a kezét, fölnevel.

— Mit akar attól a bizonyos kortól barátság? Hát mit gondol, hány éves vagyok?

— Harmincnégy. Na mondjuk, hárommal több.

— Ötvenéves öregem! Annyi bizony. És ön, ha jól emlékszem szintén.

— Negyvenkilenc.

— Na látja! Semmi köze annak a korhoz. Hit nincs magában, az a baj.

— Nézze, ha prédikálni akar...

— Ne féljen! Nem tud felülemelkedni, nincs mosolya. Most is, ni, milyen morcos.

— Kérem, én humorista vagyok.

— Hát aztán! Azért még nem kell kétség-

beesni. Azt mondja humorista...

— Olvashattal!

— Jó, tudom. Hires. Most mire gondol, hogy mit agyaljon ki? Holnapra rendeltek a szerkesztőségbe... Vasárnapi szám... Persze.

A humorista sóhaj. — Igen, asszony, két gyerek. Ő értük dolgozom annyit.

— Ezért ír annyit. Hát így nem lehet. Nézzen egy kicsit körül.

— Mit néztek?

— Hát az embereket, az utcát, hisz nem lát semmit. Menjen a ligetbe. Vagy utazzék a Hortobágyra...

— Ne szavaljon! — Fáradt legyintés. — Ön festő.

— Higgye el, nagyon sokat dolgozom. De akkor magamba szállok. Elmélyedek, gondolkodom. Az ember szeresse, amit csinál. Egy vagyok a munkámmal.

— Igen, az öné gyönyörű mesterség.

— Nem, nem mesterség. Imádkozás. Olyankor nincs feleség, család, azt is elfelejtetem, hogy ajtó van. Csak Isten, meg én.

— Ez mind szép, de egy humorista...

— Hát nem mindennek a teteje a humor, a nevetés? Micsoda hallatlan szellem kell ahhoz! Fölülemelkedés. Ez nem megy hit nélkül. A mai emberek fölszerelik magukat pénzzel, ruhával, aztán ha nincs, kétségbe esnek. Mert már ők sincsenek. Összes értékük, amit magukra aggnak, amit a zsebükből tömnek.

— Azt hiszi, nekem könnyű? — kezdi Sóhár.

— Három évig szobafestő voltam.

— No! — ütődik meg a humorista.

— Bizony! Nem tudtam másképp megélni.

— Én mindjárt újságnál kezdtem.

— De ön mindig csak a munkát, a feladatot látja. Elvégezzük, az ördög vigye el. Essünk túl rajta. Azt hiszi, csak maga? Hires festő. Fölvívják telefonon. Pali bácsi, két akvárell kéne szerdára. — Jó. Mennyit? Méret? — Megbeszéljük. Óra múlva csöngetnek. Pali bácsi baj van, négy kép kéne. Az öreg zakarózik. — Jó, meglesz. — Bánja is ő, mennyit, csak fizessenek. Hát akkor kérem inkább menjen hivatalba az ember. Ahitát kell mindenhez! Tudja, hogy strok munka közben?

— Tessék? — mondja a humorista.

— Strok. Így, ahogy mondom. Mikor Jézust festem. A stigmáknál... csurog a könnyem. Képzelve csak el. A kápolnák esőndje. A nap besüt az ablak mozaikján. Olyan boldog az ember és minden olyan kimondhatatlanul gyönyörű. Egyszer lezuhantam a létráról.

— Semmi baj! Tizenhat métert estem. Azt hiszi, nem töröm ki a nyakam, ha Isten... Vagy mikor egy fatusi templom keresztjét aranyoztam. Senki sem mert fölmászni. Hát akkor én, én! Magas? Hát aztán? Annál közelebb vagyok Istenhez!

— Bizony, nekem mosolyogni kéne — szól a humorista. Csak tudja, úgy lehúzzák az embert azok a mindennapi gondok.

— Azt hiszi, Michel Angelónak nem voltak gondjai? De hite is volt, csak ez a különbség. Hitt Istenben és a Művészetben.

— Ugy, na persze. Tényleg, miért játsszák az ember tragédiát? Nevetséges.

— Hát csak húzza ki magát öregem. A viszontlátással

Olasz csapatösszevonások Libia határán

Londonból jelentik: Illetékes angol forrásból közlik, hogy Libia határán észak felé fontos olasz csapatösszevonások történtek. Ezek a csapatok fokozatosan nyomulnak előre a határ felé és közben minden tűzéri és harcikocsi-elhárító óvintézkedést megtettek.

Hosszas megbeszélés a japán kormányelnök és az olasz nagykövet között

Rómából jelentik: A Popolo di Roma tokiói jelentése szerint Konoye herceg, japán miniszterelnök fogadta Giratori olasz nagykövetet és hosszúságú megbeszélést folytatott vele. Ennek a megbeszélésnek politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak, mert a nagykövet a legnagyobb híve a Japán és a tengelyhatalmak közötti szövetségnek.

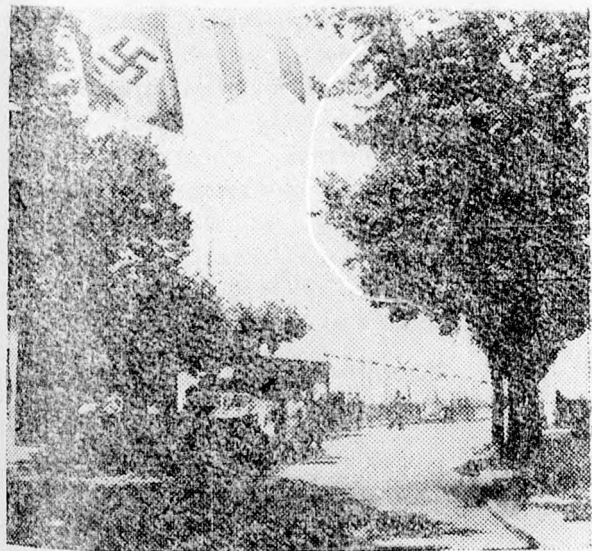
Német-jugoszláv és bolgár-magyar tárgyalások

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): Azok a megbeszélések, amelyeket az utóbbi napokban a német és jugoszláv kormánybizottság elnökei folytattak a német-jugoszláv gazdasági forgalom kérdéséről, megállapodás aláírásával zárultak. A megállapodás értelmében megtesznek minden intézkedést, ami a két ország közötti áruforgalom kiegészítéséhez szükséges. Szabályozza a megállapodás a Jugoszlávia és a Németország által megszállt Hollandia közötti kereskedelmi forgalmat is.

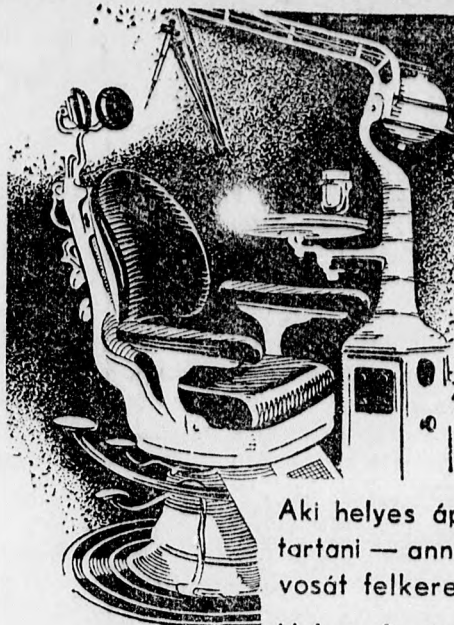
Szófiából jelentik: Popoff bolgár külügyminiszter csütörtökön egy órahosszat tárgyalt Jungerth-Arnóthy magyar követtel. A bolgár külügyminiszter később az angol követtel folytatott megbeszélést.

Kolozsvár környékén ismét kiöntöttek a patakvizet Solyomkón és Babuczon több ház összeomlott az áradások következtében

Kolozsvár. Saját tudósítók telefonjelentése: Az utóbbi napok esőzései következtében Kolozsvár környékén ismét megáradtak a patakok és több községben árvizeket okoztak. Így kiöntött a veszedelmesen megáradt Kajántó patak és előntette Solyomkó valamint Babucz községeket. A megáradt patak vize elsodort egy fahidat s egy másik hidat használhatatlanná tett. A közlekedés ezen az útszakaszon teljesen megbénult. A Kajántó kiöntéséről értesítették a kolozsvári katonai hatóságokat és a tűzoltókat, akik nyomban segélycsapatokat küldtek a veszélyeztetett községekbe. Solyomkón és Babuczon több ház is összeomlott. Az árvíz okozta kár jelentékeny.



Német csapatok Hendaynál, a francia-spanyol határon



Ne féljünk a fogorvosi széktől!

Aki helyes ápolással igyekszik fogainak épségét megtartani — annak nem kell fájdalomtól félnie, ha fogorvosát felkeresi.

Helyes fogápolás: a Kalodont fogápolás!

Ez az egyedüli fogkrém, mely sulfurizín oleat tartalmánál fogva a tisztításnál eltávolítja fogkövet — a fogbetegségek kórokozóját. Fogai csak akkor maradnak épek és erősek, ha azok fogkömentesek.

A nagy tubus különösen kiadós

KALODONT fogkő ellen

Az angol hivatalos körök vitába szállnak Molotov beszédével

Tagadják, hogy Anglia a világhatalomért harcolna. — A német sajtó szerint Molotov megállapításai egyeznek a Hitler legutóbbi beszédével

Londonból jelentik (Reuter): Hivatalos körökben foglalkoznak Molotov szovjetországi külügyminiszter beszédének azzal a részével, melyben azt mondja, hogy Crippset valószínűleg Szovjet-Oroszország és Anglia között fennálló viszony megjavítása céljából nevezték ki moszkvai nagykövetté. Ezzel szemben angol hivatalos helyen megállapítják, hogy Crippset kinevezése nem ilyen célból történt. Amikor megnyilvánult az a kívánság, hogy kereskedelmi természetű megbeszéléseket folytassanak a Szovjetunióval, nagykövetté nevezték ki Crippset, aki közrejátszhatott a helyzet megjavításában. Ami pedig Molotovnak azt a megállapítását illeti, hogy Anglia csak a világ fölötti hatalma további erőltetéseért folytatja a harcot, Londonban azt vetik ellen, hogy Anglia éppen ilyen világhatalomra törő állam ellen harcol.

Berlinből jelentik: Németországban nagy figyelemmel fogadták Molotov szovjet külügyi népbiztos beszédét. Ezt a figyelmet a német lapok is visszatükrözik.

Molotov Németországról tett kijelentései félreérthetetlenek és Angliának is szólnak — állapítja meg a Frankfurter Zeitung. — Molotov kijelentései ugyanabban a szellemben hangzottak el, mint amellyel Hitler a legutóbbi birodalmi gyűlésen a német-szovjet viszonyt jellemezte.

Moszkvából jelentik: (A Német Távirati Iroda) A szovjet unió főtanácsa pénteken délután tartotta második ülését. Ezen megtárgyalták Beszarábiának a moldovai köztársasághoz csatolásáról és szövetségi köztársasággá való átalakításáról szóló jelentést.

Az olasz sajtó örömmel veszi Molotovnak azt a megállapítását, hogy az orosz-olasz kapcsolatok megjavultak.

Rómából jelentik: Az olasz lapok részletesen foglalkoznak Molotov csütörtöki beszédének nemzetközi visszhangjával. A „Popolo di Roma” hangoztatja, hogy a szovjet külügyi népbiztos beszéde teljesen összhangban áll azokkal

a kijelentésekkel, amelyeket Hitler legutóbbi birodalmi gyűlési beszédében a szovjet-német kapcsolatokról tett. A szovjet diplomáciai vezetője beszédében megemlékezett Olaszországról is és hangoztatta, hogy a szovjet-olasz kapcsolatok az utóbbi hónapokban javultak. Tiszta politikai vonatkozásban örömmel vesszünk tudomást erről — írja a Popolo di Roma — minthogy nem Olaszország volt a multban az, aki megzavarta a két ország kapcsolatát.

A Szovjetunió főtanácsa újabb ülése Beszarábia csatolásáról tárgyal.

Moszkvából jelentik: A Szovjetunio főtanácsa pénteken délután tartotta meg második ülését. Ez alkalommal Beszarábiának a moldovai szovjet köztársasághoz való csatolásáról tárgyalnak, s az új területre kiterjesztették a szovjet-szövetség alkotmányát.

Az északbukovinai ortodox zárdák vagyona és kincseit megmentették.

Bucurestiből jelentik: Simedrea, Bukovina mitropolitája több lapközleménnyel és hírszettel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A fájdalom, amely bennünket Észak-Bukovina ősi földjének elszakításával ért, erősnek talált mindketten Isten és a sors előtt. Egyetlen monostor sem szenvedett kárt vagyonában és kincseiben ama nehéz körülmények között, amelyek az ország keresztülment. Kellő időben intézkedés történt, hogy a sucevitai, putnai, dragomirnai és a Sf. Ion Nou-i monostorok kincseit különös gonddal biztonságba helyezték. Isten őrizetében tartja azokat.

Továbbfolynak a diplomáciai tárgyalások Amerika és a Szovjet között a kereskedelmi szerződésről és a balti államok aranykészletéről.

Moszkvából jelentik: Az Egyesült Államok moszkvai ügyvivője pénteken ismét felkereste Nikojan külkereskedelmi népbiztost. Ugy tudják, hogy az ügyvivő és Nikojan ismét a szovjet-amerikai kereskedelmi szerződés megkötéséről és a szovjetnek a Balti államok Amerikában lefoglalt aranykészletére irányuló követeléseiről tárgyal.

Fogalomzavar a sajtóban

Egy bucaresti értesülés arról számol be, hogy kormányintézkedések szándékoznak tisztázni azt a fogalomzavart, amely az erdélyi magyar nyelvű sajtóban uralkodik.

Hogy ez a hír mennyiben felel meg a valóságnak, aziránt nincs módunkban érdeklődni. Es hogy milyenek lesznek e kormányintézkedések, arról sem szól a híradás. De hogy fogalomzavar van, az bizonyos. Es hogy valami készül, az valószínűnek látszik, mert nagy az aggodalom azoknál a magyar nyelvű lapoknál, amelyek részesei és előidézői a fentemlített fogalomzavarnak. Izgatott futkosás, keresztény cégérkeresés észlelhető. Gutgesinnt keresztény urakat keresnek, nagyigényűeket és urhatnókat, akik azért a magasabb életszínvonalért, amelyet munkájukkal és vagyonroncsaikkal tartani nem bírnak többé, készek egy kis lelkiismerteti megalkuvásra s vállalják a strohmann szárnalmas szerepét, vagy legalábbis megkísérlik vállalni azt, mint ahogy ez nemrég az aradi kislapok esetében is történt... Igen, a zsidó üzleti érdekek finom földrengésjelzői megérzik a legtávolabbi egész halk rezgéseket is és a magyar nyelven idegen érdekeket szolgáló lapvezérek sietve igyekeznek elejét venni a veszélynek vagy kikerülni a csapást, amely egyre nagyobb kilengésekkel közeleg feléjük. A lapvezér urak rémülten szaladgálnak a fővárosba, puhatoloznak és összeköttetéseket keresnek, két éves keresztleveleket mutatnak fel, franciás összeállítású, ötágu koronás nemesi névjegyekkel előszobáznak fáradhatatlanul és nagy társadalmi és gazdasági érdekekre hivatkoznak, amelyek fennállásukat indokolják.

Hiszzen az kétségtelen: Egy-két különösen jótolu vagy különösen jelentéktelen, de mindenképpen megkötött kezű díszgaj ujságíró, néhány keresztény nyomdai munkás, esetleg kiadóhivatali alkalmazott és egy kis csapat lapkihordó meg rikkancsgyerekek csakugyan veszélyeztetve láthatja létalapját vagy szerény keresetét. S tudva azt, hogy kisebbségi helyzetünkben nem áll módunkban az így esetleg elvesztett kenyeret pótolni, rájuk való tekintettel nehéz ebben a kérdésben olyan gyors és gyökeres megoldást ajánlani, amilyent a kormányzat az aradi kislapok ügyében talált. De ha illetékes tényezőkben megvan a jóakarát a keresztény szellemben történő orvoslásra, el lehet képzelni olyan átalakulást, amely a ma zsidó tökélet, zsidó erkölcsi és politikai érdekeket szolgáló, magyar nyelvű lapokat keresztény magyar csoportok anyagi alapjaira helyezi át és keresztény irányításba vonja.

Sajnos, az erdélyi magyar közvelemény, igen széles rétegeiben, — évtizedes mulasztások miatt — nem elég kioktatott és nem elég öntudatos ahhoz, hogy egyöntetű állásfoglalással egyszerű nem-pártolással tegye lehetetlenné a zsidó sajtó terjeszkedését, elhatárolását és ezzel lélekméregző törekvéseinek érvényesülését. Még mindig nem elég népes azoknak a táborának, akik írtózatlan és emelygesssel fordulnak el a zsidó sajtótermékektől, még mindig sokan vannak, akik szívesebben elolvassák egy magyar nyelvű lapban a rituális vágás fontosságáról szóló vezércikket, mint az erdélyi püspök pásztorlevelét.

Ezzel szemben valóban bámulatos az a szívósság, amellyel a zsidó közönség kizárólag a saját sajtótermékeit méltatja figyelemre és az a vakmerőség, amellyel a keresztény sajtó nemes törekvéseivel, küzdelmeivel és erőfeszítéseivel szembeszáll.

A napokban egy ismert nagyváradi üzletemberrel kellett tárgyalnom, miután hosszas és alapos utánjárással meggyőződtem arról, hogy abban az üzletágban keresztény magyar ember nem kutatható fel. Mikor, érdeklődésére, megmondtam neki, hogy melyik lapnál dolgozom, kerek-percek kijelentette, hogy úgy látszik, ezért nem ismerte eddig a nevemet, mert ő ezt a lapot sohasem veszi a kezébe. Nem vette kezébe annak idején a „Tiszántul”-t sem, mert az is olyan bosszantóan és vérlázítóan keresztény volt, mint ma a mi lapunk.

— Rendben van, — feleltem higgadtan. — Ön gyűlölettel fordul el a keresztény magyar sajtótól, mert ön egy öntudatos zsidó. En ezt csak méltányolni tudom.

Erre kicsit politizálni kezdünk. Ideges volt, lelki egyensúlyát, ha ugyan volt neki valaha, teljesen felborították a német győzelmek és a magyarországi zsidótörvény végrehajtásáról érkező hírek s indulatosan, mellét verve jelentette ki, hogy ő... tagja volt a magyar pártnak.

— Most már nem értem, — feleltem erre csendesesen. — Ha ön ilyen öntudatos zsidó, akkor mit keresett a magyar pártban? Mert egyidőben öntudatos magyar és öntudatos zsidó senki se lehet.

De ez csak egy epizód... Mint ahogy nem számítunk zsidó erősítésre magyar társadalmi és politikai megmozdulásainkban, éppúgy nem tartunk igényt arra sem, hogy zsidók a mi sajtótermékeinkben szellemi táplálékot keressenek. Viszont nem hagyhatunk bennünket hidegen azok az eszközök, amelyekkel a túldalról a keresztény sajtó érvényesülésének gátat vetni igyekeznek. Nagyváradi nagy kávéházakban például, ahol távoli országok gyakran kevéssé jelentős lapjait és folyóiratait éppúgy meg lehet találni, mint a belföld vidéki kisvárosainak hírharsónait, hiába keressük a „Magyar Lapok”-at, amely bármilyen irányú is, végeredményben mégis csak ebben a városban jelenik meg. És a keresztény magyar közönség ezt a feljegyzésre méltó bojkottot szó nélkül tudomásul veszi. Mondhatná valaki, hogy a kávéház zsidó szakma... a tulajdonosok és a kávéházlátogatók túlnyomó részben nem keresztények. De, hogy mást ne említsünk, a fodrászmesterség már magyar szakmának tekinthető. S mikor a borbélyomat, egy szép magyar nevű, derék keresztény iparost kérdőre vontam, hogy az üzletében a fogason függő négy magyar nyelvű ujság közül legalább egy miért nem keresztény-magyar, valósággal

rémült kifejezés ült ki arcára és riadtan nézve körül, hogy vajjon nem hallotta-e szentségtörő kijelentésemet egy fülhajas honpolgár, elhárító mozdulattal, dadogva jelentette ki:

— Nem tehetem... Mert akkor a zsidók nem tennék be lábukat az üzletembe.

— Es, — kérdeztem, — attól nem tart, hogy a magyar közönség teszi meg ugyanezt, ha az ő lapját nem találja itt?

Erre nem válaszolt. De tudom, hogy ez gondolta:

— Magyar vendégeimnek, pedig ők vannak többségben, nincsenek ilyen meggondolásaik.

Végnélkül lehetne folytatni ezt. Érthető okokból nem részletezhetjük a tisztátalan versengésnek azokat a cselekvéseit, amelyek a túldal részéről állandóan folyamatban vannak, hogy a keresztény sajtótermékeknek a közönséghez való eljuttatását ujságárus bódékban, postán, vasuton, vidéki bizományosoknál késleltessék és megakadályozzák. De hogy csak egy példát említsünk, egyik rendkívül buzgó vidéki bizományosok a napokban ezzel a könnyen megmagyarázható panasszal fordult hozzánk:

— Végtelenül sajnálom, de nem tudom többé árulni lapjukat. Oly magas adót vetettek ki reám, mint bizományosra, hogy azt megfizetnem lehetetlenség. Már lefoglalták a feleségem varrógépét is... S ugyanakkor a zsidó lapok terjesztőit senki se zaklatja adóval...

Nem kétséges, hogy ez valamelyik alantas adószerv egyéni visszaélésére vezethető vissza, amelynek forrása nem a mai keresztény kormányzat iránymutatásában, hanem másfelől jövő közbelépésekben keresendő.

Könnyű volna mindezekből levonni a tanulságot. Csak magyar összefogás kellene ahhoz, hogy az erdélyi magyar lelkiségnek ne torzképét lássa az, aki az itt élő magyar nyelvű sajtó termékeibe belenéz. Csak magyar öntudosságra volna szükség, olyan visszás és nevéteges helyzetek orvoslására, mint amilyen többek között az, hogy a „Magyarország” zengzetes címét viselő nagyváradi napilap társtulajdonosa és irányítója egy bukovinai zsidó, aki magyarul se tud.

Jávör Béla.

A francia haditörvényszék De Gaulle tábornokot, a londoni francia ellenkormány elnökét hazaárulásért halálra ítélte

Rotschild és Dreufuss nagybankárokat, s több hírneves közírót, szerkesztőt és nagyiparost megfosztottak a francia állampolgárságtól

Clermont-Ferrandból jelentik: A 13-k kerületi katonai törvényszék Frere tábornok elnöklésével összeült. A törvényszék a Londonba menekült és ott a francia kormány ellen izgató De Gaulle tábornokot hazaárulásért, a francia állam külső biztonsága elleni merényletért és háborus időben külföldre szökésért halálra.



Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Baritza 10-21.
Alapítva:
1846.
Telefon: 376.

katonai lefokozásra és vagyonek kobzásra ítélte.

Vichyből jelentik: Hivatalosan közzétették az első névjegyzéket azokról a személyekről, akiket megfosztottak állampolgárságuktól. Az ismertebbek közül a következő nevek vannak a jegyzékben: Edward Rotschild és Louis Dreufuss nagybankárok, Tabouis asszony, Pertinax, Keryllis Joseph Kessel publicisták, valamint a Paris Soir, Odre és Petit Parisien szerkesztői és számos nagyiparos. A francia rádió az állampolgárságuktól megfosztott egyének névsorának közzéte után hoztette, hogy ezek a legtöbbjük zsidók voltak, mielőtt franciákká lettek volna.

Utolsó figyelmeztetés a leszerelésre a francia hadsereg tagjaihoz.

Vichyből jelentik: A francia kormány rádió útján utolsó figyelmeztetést intéz a francia hadsereg tagjaihoz, hogy ne vegyenek részt a további háboruban, sem azzal, hogy idegen állam szolgálatába állnak, sem másként.

Mennyiségileg és minőségileg is gyenge az idei búzatermés

A kormány a gyenge termésre és a megnövekedett termelési költségekre való tekintettel szabályozta a búza árát. Helyenkint 100 százalékos kár a szőlőtermésben

Bucurestiből jelentik: Röviden beszámoltunk arról, hogy a kormány gazdasági bizottsága Ion Gigurtu miniszterelnök elnöke alatt értekezletet tartott a búza árának megállapítására. Az értekezlet határozatát a következő szövegű minisztertanácsi naplóban szögezték le:

A búza 10.000 kg.-os vagonjának árát 68 ezer leiben állapítjuk meg. Ebből az alapár 60 ezer lei és ehhez járul 8000 lei, mint a rossztermés kárpótlására adott prémium. Ez az ár a 74 kg.-os búzára 3 százalék idegen anyaggal vonatkozik a termelő állomáson. A 68 ezer leies vagononkénti ár az augusztus, szeptember és októberi szállításokra vonatkozik. A novemberi, decemberi és januári szállításoknál a vagononkénti ár 3000 leivel emelkedik. A 74 kg.-osnál súlyosabb, vagy könnyebb búzaminőségeknél 1 százalékkal emelkedik, vagy csökken kg.-ként a búzára. A megállapított árnál olcsóbban senki sem vásárolhat búzát. A kereskedelmi malmoknak a nekik átadott búzamenyiség 60 százalékát normálisítotté kell feldolgozniuk, a többit fehérliszté dolgozhatják föl. A fehérliszt 2 százaléka griz. A normáliszt ára kg.-ként 11 lei 10 bani. Ebbe az árba be van számítva az a kb. 4000 lei, amelybe a búzának a termelőhelytől való szállítása kerül.

A kenyér árát csak a nemzetgazdasági minisztérium hivatalos kimutatásai alapján szabad emelni, illetve maximálni.

A határozatok ellen vétőket az érvényben lévő törvények rendelkezései alapján büntetik.

Az *Universul*, a határozatot közölve, megjegyzi, hogy mint a múlt évben, most is arra készítették a kormányt a rendkívüli körülmények, hogy hivatalosan állapítsa meg a búza árát. Az aratás most van teljében s helyenkint megkezdődött a cséplés is, — írja a fővárosi lap. — Ebben az évben is szükség volt a búza árának hivatalos megállapítására, még pedig a gazdasági helyzetnek és az aránytalanul megnövekedett termelési költségeknek a figyelembevételével. Novemberben, decemberben és januárban azért emelik fokozatosan a búza árát, hogy arra késztessek a gazdákat: ne adják el egyszerre termésüket, hanem őrizzék meg, amíg magasabb árat adnak érte.

Ez az ármegállapítás, — folytatja a lap, — annál is inkább szükséges ma, mert a különleges körülmények között s a rossz termés miatt is igazságosan kell megállapítani az árakat, hogy a földművelők megkapják fáradságuk ellenértékét s emellett ne menjen el a kedvük az új búza, az őszi búza elvetésétől.

Hivatalos beszámoló az általános mezőgazdasági helyzetről

A földművelésügyi minisztérium egyébként a július 24—31 közötti időszakra az alábbi hivatalos jelentést adta ki:

A legutóbbi napokban bőséges eső esett az egész országban, kivéve Délolténiát és Dobrudzsát, ahol tovább is szárazság uralkodik. Északmoldovában és az egész Erdélyben elegendő eső esett. Az ország többi részén, ha kevesebb eső is esett, mégis a hatás kedvező volt a vetésekre, különösen a kukoricára, amely sokat romlott a szárazság következtében. Az ég továbbra is felhős és esőre hajló az egész országban, ami különösen a kukoricára nézve kedvező.

A vetések állása általában jó.

A kukorica és a többi száraz növény második kapálása befejeződött. Moldovában a cukorrépa harmadik kapálása befejeződött.

A sík vidéken, az ország déli és keleti részén a búza és zab aratása 90 százalékban befejeződött.

A sík vidéken, az ország déli és keleti részén a búza és zab aratása 90 százalékban befejeződött az ország északi részén és Erdélyben még alig kezdődött meg.

Polyamatban van az árpa aratása és a len szedése.

A cséplés nehezebbre fordult meg, hiány van gépezetekben és nincsen megfelelő számú igazvonó állat sem.

A késői vegetáció és az aratás előtti napokban hirtelen jött meleg következtében a cséplés után megállapítható, hogy a búza sem minőségben, sem mennyiségben nem felel meg a várakozásoknak. A Duna síkságán a búza hektoliter fajsúlya 65—75 kg. között váltakozik.

Megjelent az új búza a piacon

Emlékeztet, hogy az elmúlt hónapban még derülátó vélemények voltak az új búzáról s a terméskilátásokról, úgyhogy ezelőtt egy hónappal még hektáronként kilenc métermássa búzára számítottak. Az aratás azonban s az eddigi cséplési eredmények nagyon mecsapantották a reménykedők bizalmát. Kiltunt ugyanis, hogy jóval gyengébb a termés — még annál is, — mint amilyenre a legrosszabb esetben számítottak.

Nem jó jel, hogy a búzapiacra nagyon lanya az érdeklődés. A legutóbbi bucuresti jelentés szerint a búzapiac mult hét végén az üzletelenség jegyében zárult, csupán belső fogyasztásra és a hadsereg részére történtek vásárlások, mert tilos a kivitel. A piacon az új búza is megjelent és 56—62 ezer leies áron üzletkötések történtek minőség szerint fuvarlevélmásolat ellenében. A buzaárak következőképpen alakultak: Craiova (75—3) 54.000 lei. Kereskedelmi malmok ugyanezért az áruért vagononként 59.000 leit fizettek és a búzát Erdélybe irányították. Nagyvárad (72—77—4) 70—73.000 lei helyben. Giurgiu (74—75—5—6) 60—63.000 lei vagononként uszályon.

A többi áruban: árpa, zab, rozs — kisebb árváltozások voltak. Az új árpáért 36—40 ezer leit fizettek fuvarlevélmásolat ellenében. Az olajneműek piacán áreltoldások alig voltak. A repce a nemzetgazdasági minisztérium által megállapított áron került forgalomba.

A kukoricapiacra néhány vásárlás történt Németország részére a kiviteli tilalom előtt létrejött eladási szerződések alapján. A belföldi piacon az árak a következők voltak: Craiova (15 fokos) 48—49 ezer lei, vasúti pályán és 52—53 ezer lei uszályon. Giurgiu (14—15 fokos) 48—53.000 lei uszályon.

70 és 100 százalékos kár a szőlőkben

A földművelésügyi miniszter fentebb ismertetett közleménye nem foglalkozik a szőlő helyzetével és a borvidékek termő kilátásaival. Pedig itt még szomorúbb a helyzet, mint akárhol. A rendelkezésünkre álló adatok szerint úgy Aradhegyalján, mint az Ermelléken, Küküllőmentén s a többi erdélyi bortermővidéken katasztrófális termés ígérkezik. A kemény téli fagyok, a mostoha időjárás mellett a tavaszi állandó esőzések következtében veszedelmes módon elszaporodott a peronoszpóra és egyes helyeken a lisztharmat. Hiábavaló volt a permetezés, hiábavaló volt a gondos munka, mert a napjában többször is megismétlődő eső lemosta a permetező anyagot, még mielőtt hatásossá válhatott volna. Egyes vidékeken árvíz s ennek következtében földcsuszamlás és talajmegindulás pusztította el a várható termés nagyrészét. Nagy károkat okozott a kedvezőtlen időjárás a Bánság egész területén, Aradhegyalja, valamint az Ermellék vidékén. Erdélyhegyalja és Küküllőmenten a szőlőtermés zöme elpusztult, különösen a késői fejlődésűekből nem lesz semmi, mert azok nem fognak a kellő időre beérni. A koraérok s az oltás-szőlők 70%-a elpusztult. Az elszennvedett károkat már nem lehet helyrehozni. Az idei termés már eredetileg is kedvezőtlennek mutatkozott s mindössze a tavalyi hozamnak a felére lehetett számítani, a kedvezőtlen időjárás következtében azonban a termés csak a tavalyi mennyiségnek negyedére tehető. A termésben okozott károk 70—100% között váltakoznak, de vannak helyek, ahol magát a szőlővesszőt is megtámadta a baj, minélfogva a jövő évi termés is veszélyeztetve van.

A szőlőtermés kilátástalanságára való tekintettel, a borárak máról-holnapra felszöktek, így igyekeznek a termelők némileg ellensúlyozni kárukat. A kereslet igen nagy — s ami évek óta nem történt meg, — kínálat egyáltalán nincs. Ma a helyzet az, hogy mindenki őrzi a még meglévő borkészletét, abban a reményben, hogy annak értéke tovább fog emelkedni.



Olasz csapatok az afrikai harctéren

Felszólalás a közönség köréből

A kereskedelem a mai társadalmi átalakulásban

Minden évben az érettségi vizsgák után a leg-sűrűbben emlegetett töprengés az érdekelt fiatal-ság körében és az aggodó szülők között a pályaválasztás kérdése.

Különösen nagy probléma ez a keresztény köz-zeosztályban, ahol egyes családokban még ma is helytelen megítélésel viseltetnek az egyik legfon-tosabb foglalkozással: az iparral és kereskedelem-mel szemben.

Főiskolai diplomát a gyermek kezébe, hogy orvos, ügyvéd, mérnök, vagy legrosszabb esetben is — jó tisztviselő váljék belőle! Így határozott a napokban is egy többgyermekes anya, sőt kijelentette, hogy a főiskolai tanítással járó nagy költségeket se bánja, hanem inkább egyszer eszik napjában, de azt nem tudná elviselni, hogy gyer-mekének ne legyen diplomája. Az ő férje okleveles mérnök és a gyermekei, — no de hát, hogy is képzelik — nem lehetnek iparos, vagy kereske-dők. Neki leány korában azt sem engedték meg a szülei, hogy egy kereskedővel sétáljon. Mit is szól-tak volna hozzá a többi fiuk, a jogászok, ha egy kereskedővel táncolt volna...?

Asszonyom, Ön a napokban azt mondta a nagyobbik leányának, aki csodálkozó sóhajjal utá-na fordult a divatos új kosztümben levő Lebovics leánynak: „Jaj fiam, könnyű nekik, az ő apja nagykereskedő, megveheti, de a te apád fix fizet-éséből ilyen ruhára nekünk nem telik”. A követ-kező pillanatban pedig, Ön, aki egyébként soha nem politizál, hatásosabb érveléssel a zsidókat em-legette...

Igaza lehet abban, hogy Lebovicsnak telik és általában a zsidóságnak, de miért? — Mert az ő kezükben van az Ön által annyira lesajnált keres-kelem és amit már Ön is vállalna a nagyipar-Ezt pedig diploma nélkül is megszerezhették, mert régebben felismerték, hogy nemzetgazdasági és az egyéni érvényesülés szempontjából az első között a szabad kereskedelem jön számításba. Ezért a zsi-dó szülő gyermekeinek a legjavát, az ügyest, a szorgalmas nevelti kereskedőnek és képez is bel-őlük jó kereskedőt, sok esetben a vagyonosabbak már nagykereskedőt, sőt bankárt és gyárost is. El-lentében a keresztény szülők és társadalom hibás felfogásával, mert a kereskedelmet lealázó foglalko-zásnak tekintik, ezért gyermekeiket lehetőleg kö-tött pályára, legtöbb esetben tisztviselőnek kíván-ják nevelni.

Ma is halljuk szálló ige-ként a borzasztó szülői fenyegetést: „Ha nem tanulsz, inasnak ad-lak”. Így van az, hogy Délkelet Európában a cse-kelysámu örményeken és görögökön kívül a ke-reskedelemmel ma is nagyrészt csak zsidók fog-lalkoznak.

Minden politikai fejtegetés nélkül állíthatjuk, hogy a mai társadalmi átalakulásban minden nem-zet különböző utakon küzd a nemzetgazdasági szempontból olyan nagyon fontos ipari és keres-kelemli foglalkozási ágak visszaszerzése érdeké-ben. Igen, mert mindenütt felismerik, hogy a ke-reskedelem teszi a termelést hasznossá, s minél szorgalmasabban és odaadóbban közvetít a keres-kelem a termelő és a fogyasztó között, annál egészségesebb összefüggések állanak elő a társadalmi és állami életben. Ezért ma már államilag irányított propagandával is népszerűsíteni kíván-ják a kereskedelmi foglalkozást a keresztény kö-zép osztály között.

Az utóbbi évtized alatt a mi keresztény ifi-jaink is próbálkoztak már kereskedelmi és ipari pályán érvényesülni, azonban a magyar társadalom szükséges támogatása hiányában nehezen tudnak boldogulni. Nézzük csak meg közelünkben ezt a példát: A román közönség legtöbb tagja nemzeti kötelességének tartja, hogy román cégtől vásárol-jon; a szászok között más kereskedő, mint szász meg sem tud élni; a zsidóságnak pedig faji fő tu-lajdonsága, hogy csak zsidót támogat. Ezért hiába minden igyekezet, ha nem ismerjük fel annak fon-tosságát, hogy nemzeti és erkölcsi kötelességünk nek tartjuk minden körülmények között is fiatal kereskedő fajtestvéreink támogatását. Gyermeke-ink legjavát csak tanítsuk azért is, hogy azok-ból fejlett és a mai idők követelményeinek meg-felelő szakképzett kereskedők váljanak. Sőt a te-hetősebb családoknak kell elsősorban kereskedő-vel, zsidókkal, görögökkel, akik a kereskedőnek

szükséges tőkét is adhatják önállósításához.

Az új generáció és a már meglévő szolid ke-reskedők pedig bizonyára ki fogják szorítani a kereskedelmi foglalkozási ágakból azokat, akik „kit hogy tudnak becsapni” elv szerint akarják még üzni a kereskedelmet. Az ilyenek miatt van, hogy a kereskedői foglalkozás megbecsülését a társadalomban a legnagyobb tisztesség mellett is olyan nehéz biztosítani. Pedig John Ruskin, a hi-

* A fejlődés időszakában egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz, beten-ként egyszer-kétszer bevéve, rendes bélműkö-dést, kielégítő gyomoremésztést és alapos vér-tisztítást biztosít. Kérdezze meg orvosát.

res angol író szerint is, a kereskedelem nem csak foglalkozás, hanem fontos „gazdasági hivatás” is, mert ellát bennünket mindavval a sokféleképpen, ami nekünk mindennap kell számtalan szükségletünk-nél fogva.

A keresztény fiatalság készüljön fel, hogy megtanulja és megbecsülje azt a kereskedelmi fog-lalkozást, amely tisztességes munkával anyagi fej-lődést és függetlenséget biztosít. Ez esetben a pá-lyaválasztás miatti töprengései nagyrésztben meg-fognak szűnni.

Nagy-Bánya, 1940. július hó.

Gergely Gyula

Dollárcsekket hamisított egy valutaüzér társaság, amely a Bánságban szélhámoskodott

Temesvár. Saját tud. Körülbelül egy eszten-deje annak, hogy a rendőrség feltűnést kel-tő le-leplezést végzett. Hamisított dollárcsekket ke-rült forgalomba. Zaharovic Mendel gyárvá-rosi kereskedő tette meg annakidején a felje-zerést. A kereskedő alesztinába akart kiván-gorolni s a kávéházban hallotta, hogy ameri-ka pénzügyészekhez szóló csekket lehet kapni. Őt ilyen csekket meg is vásárolt ketszáz-ötvenkétezer leierért — a csekket azonban, mint később megtudta, hamisítványok voltak. A rendőrség akkoriban több egyént letartóztatott, sőt időközben a bíróság már ítéletet is hozott azok ellen, akiknek részük volt a csalásban. Többek közt egy Mendel József nevű faji lakos is bele volt keverve az ügybe, aki Wiedner Sa-lamonnal együtt egy-egy évi fogházat kapott. Az ítéleteket közben szabadlábra helyezték. Már annakidején megállapította a rendőrség, hogy a család egyik főtette egy Hoppentaler Miklós nevű sági lakos, akit azonban nem si-került elfogni. A nyomozás így tovább folyt s eközben feltűnt, hogy a szabadlábra helyezett Wendel József s a fivére Wendel János igen sokat tartózkodik Temesváron, még pedig fő-leg valutaitingók társaságában.

A hatóság gyanút fogott. Vasárnap váratlanul házkutatást tartottak Wendelék sági laká-

sán s ekkor meglepő felfedezéshez jutottak: Négy százötvenöt darab hamisított dollárcsekket találtak náluk.

Ezek után megállapították, hogy Wendelék az eltűnt Hoppentaler Miklóssal annakidején együtt eszelték ki a család tervét. Olyan ürügy alatt, hogy valami paprikamalom részére szük-ségük van címkekre, érintkezésbe kerültek egy temesvári nyomdával s a címkek leszállítása után azzal álltak elő, hogy egyik rokonuk, aki Amerikából haza akar térni, csekkblankettákat szeretne kapni, hogy megtakarított pénzét vala-hogy ezen az alapon mentse át Európába. Nyomatok is háromszáz csekket, de ezek nem si-kerültek, tehát megsemmisítették a nyomtatvá-nyokat. Utóbb megtudták, hogy egy Ruppert Teréz nevű újjászefalvai asszonynál vannak dollárcsekket. Megvásárolták azokat s most már — új blankettákat nyomtattak. Összesen négyszázhusz darabot. Ezekből adtak el öt da-rabot Zaharovic Mendel kereskedőnek. A to-vábbi négyszázötvenöt csekket megtalálták most a sági házkutatás alkalmával. Wendel-eket letartóztatták. Ami az eltűnt Hoppentalert illeti, arról a rendőrségnek sikerült megtudnia, hogy időközben más ügyből kifolyólag Nagysze-benben letartóztatták s az ottani fogházban tar-tózkodik. Temesvárra való átszállítását kérték.

Roosevelt elnök határozottan sikra szállott az általános hadkötelezettség mellett

A mostani háború tanulságaira hivatkozva a totális véde-kezés szükségét hangoztatta. Az amerikai fiatalok „villám-házasság”-gal menekülnek a hadkötelezettség elől

Washingtonból jelentik: (Német Távirati Iro-da.) Roosevelt pénteken a sajtóértekezleten első-izben foglalt állást az amerikai védkötelezettség kérdésében, melynek bevezetése mellett határo-zottan sikra szállt. Roosevelt az általános védkö-telezettség bevezetését a nemzetvédelem lényeges feltételének mondott. A mostani háború tanulsá-gai bizonyították, — ugymond —, hogy a védeke-zésnek totálisnak kell lennie. Először is sok új gé-pet és felszerelési tárgyat kell beszerezni, melyek az Egyesült Államokban még nincsenek meg. A mostani háború megmutatta, hogy a nemzetek ki-képzett csapatok nélkül rossz helyzetben vannak. A kinépképzett hadsereg lényegesen nagyobb veszteségeket szenved. Kijelentette, hogy a kong-resszusra bizza a részletek kidolgozását.

Newyorkból jelentik: Amerikában a 21—23 éves völegények ezrei valóságosan megrohamozták az anyakönyvi hivatalokat, hogy „villámházasság-gal” kössenek választottjaikkal. A fiatal emberek

igly akarnak mentesülni a védkötelezettség alól.

Elkerülhetetlen az Egyesült Államok és Japán közötti kapcsolatok romlása.

Rómából jelentik: A Messagero tokiói jelen-tése szerint ottani diplomáciai körökben elkerül-hetetlennek tartják a Japán és az Egyesült Álla-mok közötti kapcsolatok további romlását. Sang-haiból származó értesülés szerint az Egyesült Ál-lamok kereskedelmi tevékenysége Kinában telje-sen megbénult. Az amerikai cégeknek adott enge-délyeket nem újították meg és az Egyesült Álla-mok minden kapcsolata megszünt a csungkingi kormányal.

Egyre rosszabbodik az angol-japán viszony.

Londonból jelentik: Az Associated Press jelentése szerint angol hivatalos körök attól tar-tanak, hogy az angol-japán viszony egyre ros-zsabbá válik, sőt az is megeshetik, hogy Japán katonai nyomást gyakorol Angliára.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Beltől:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 let.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északi szél, délután több felhő, néhány helyen kisebb záporosó lehet, a hőmérséklet emelkedik.

ELJEGYZÉSEK. *Kozmási Kajtsa Margit és Kiss László állami tanító jegyesek. (Nagykőrös.)*

Ij. Kolontáry János és Fröhlich Gizella jegyesek. (Budapest.) Minden külön értesítés helyett.

FÖLDRENGÉST JELZETT PÉNTEK ESTE A KOLOZSVÁRI FÖLDRENGÉS KUTATÓ INTÉZET. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári földrengés-kutató intézet földrengés-jelző készüléke pénteken az esti órákban két erős földlökést jelzett. Az első földlökést 17 óra 19 perc, 55 másodperckor, míg a másodikat 17 óra 29 perc 35 másodperckor jelezte a készülék. A rezgések 19 óra 10 perckor szüntek meg. A földrengés központja Kolozsvártól körülbelül nyolcezerháromszáz kilométerre volt. A péntek esti földrengést egyébként a külföldi megfigyelő-állomások készülékei is jelezték.

Előre fizetendő a látványossági adó vendéglői zenekarok szereplésénél. Aradról jelentik: A Vendéglősök Szindikátusa értesíti zenekartartó tagjait, hogy egy újabb rendelkezés szerint a látványossági adó mindig 10 napra előre fizetendő az adóhivatalnál. Utólagos befizetést a pénzügyi hatóság nem fogad el, hanem büntetési jegyzőkönyvet vesz fel a mulasztás ellen s ez esetben a legkisebb büntetés 10 ezer lei.

ÚJ HÁZAK ÉPÍTÉSÉNél FIGYELEM BE KELL VENNII A VÁROSI LÉGVÉDELMI IRODA UTASÍTÁSÁIT. Nagyvárad. Saját tud. A város légvédelmi hivatala részletes tájékoztató közleményt bocsájított ki arról, hogy a légvédelmi törvények rendelkezései értelmében új lakóházak építésénél milyen légvédelmi intézkedéseket kell figyelembe venni s ennek megfelelően, hogyan kell szabványos módon lefolytatni az építkezéseket. A közlemény szerint a telkeken kellő arányban kell lenni a beépített területnek a szabadon maradt területtel. Figyelembe kell venni az utasításokat az épület alakjának megválasztásában és az építkezés módjában is. A légvédelmi iroda közleményét helyszűke miatt lapunk közelebbi számában ismerteljük részletesebben.

Módosították és kiegészítették a Katonai Büntető Törvénykönyv egyes szakaszait, Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap rendeletét közöl, mely a Katonai Büntető Törvénykönyv egyes szakaszait módosítja és kiegészíti. A kiegészítés többek között megállapítja a tisztviselői és legénységi ügyekben az ítélőbírói jogkörök módosítását, módosítja a vizsgálatról és a jogorvoslatról szóló szakaszokat, továbbá a Kbtv. 478. szakaszának 3-ik pontjával kapcsolatban a lefokozást és elmozdítást mint mellék-büntetés alkalmazását előírja. Hamisítás, hamis iratok használata, sikkasztás, vesztegetés, hamis tanulás, erkölcstelen merénylet, lopás, hivatali hatalommal való visszaélés és család esetében az elmozdítás is kimondható, minek következtében az elítélt rangját és nyugdíj jogviszonyát is elveszti. A Kbtv. 505. szakaszának új rendelkezése értelmében sikkasztás esetén kényszermunka büntetés kell alkalmazni 3-12 évig terjedő szabadságvesztés alkalmazandó, ha a vádlott őrizetére bizott pénzt, iratot, állampapírt, vagy más ingóságot jogtalanul használja, vagy ezekkel üzérkedik. Ezekben az esetekben az elmozdítás, mint mellék-büntetés alkalmazandó.

Elhalasztották a 85-ik gyalogezred és a 7-es határőrezred tartalékosainak behívását

A két ezred augusztus 5-ére behívott tartalékosainak sürgősen jelentkezniük kell a nagyváradai rendőrség katonai ügyosztályán

A nagyváradai rendőrség katonai ügyosztálya a következő nagyfontosságú rendelkezést adta ki:

Felhívjuk a 85-ik gyalogezredtől augusztus 5-re behívót kapott egyéneket, hogy behívócédlájukkal együtt haladéktalanul jelentkezzenek a rendőrség első emeletének 12. számú szobájában. Akkor is jelentkezniük kell a behívó cédu-

lával, ha azt már ezekben a napokban — amikor a behívás elhalasztása a rendőrségre megérkezett — már lebélyegezték.

Ugyancsak felhívja a rendőrség katonai ügyosztálya a 7-es határőrezredtől augusztus 5. és 6. napjaira behívót kapott egyéneket, jelentkezzenek minél sürgősebben, mert behívóukat augusztus 20-ra halasztották el.

Augusztus 15-én kezdődik a vadászat. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterium vadászati igazgatósága elhatározta, hogy már augusztus 15-től kezdődőleg megengedi a vadruccák és vadlibák vadászatát.

UTCÁT NEVEZNEK EL MAROSVÁSÁRHELYEN BERNÁDY GYÖRGYRŐL. Marosvásárhelyről jelentik: Két év előtt halt meg Bernády György, Marosvásárhely ujjáalkotója. A város vezetősége most elhatározta, hogy utcát neveznek el a város nagynevű fejlesztőjéről s a Szentgyörgy-utca fogja Bernády György nevét kapni, mivel élete utolsó évtizedét itt élte le.

*** Plébános urak figyelmébe.** Keresem Fekete (szerepelhet esetleg Veres név alatt is) Ferenc és Nuszbaumer Emilia házassági bizonyítványát. A férj római katolikus vallású, született Kurtapatakon (Háromszék m.) 1819. szept. 21-én. A feleség ág. hitv. evang., született Nagyváradon 1831. október 30-án. Házasságot valószínűleg 1850—1860. között kötöttek. Eredmény esetén szíves értesítést kér: dr. Czumbel Károly ügyvéd, Oradea, Str. Miron Cristea 13. A felmerült költségeket készségesen megtérítem.

GYÁSZISTENTISZTELET FRINT LAJOS EMLÉKEZETÉRE. Saját tud. A nagyváradai evangélikus egyház most vasárnap elhunyt főpapja, Frint Lajos emlékeztetere gyászistentiszteletet tart a Str. Tache Jonescu 26. szám alatti templomban, melyre az egyház előjárósága ez uton is kéri a presbitériumot, a női bizottságot s a híveket, hogy teljes számban szíveskedjenek megjelenni, ezáltal is kimutatva kegyeletes érzéseiket az elhunyt érdemei iránt. Ez istentisztelet persely-adakozásért Frint Lajos síremlékének megörökítésére fordítjuk.

Aradon közvetlen tárgyalások indulnak a háztulajdonosok és a város között. Aradról jelentik: Ismeretes, hogy a háztulajdonosok szindikátusa sérelmesnek találta a legutóbb életbeléptetett üzemi illetékszabályrendeletet, mert az nem adta meg a fellebbezési jogot. A szindikátus felsőbb fórumok közbenjárásához akart fordulni a szabályrendelet módosítására. Most tárgyalások indultak meg a városi üzemek igazgatósága és a háztulajdonosok között az illetékek csökkentésére. Az első megbeszélésen, amelyen a szindikátus képviselőiben Botioc Alexa dr és Lutai Cornel dr ügyvédek vettek részt, a háztulajdonosok kifogásolták a szemétszállítási illeték alkalmazását, mert azt nem lehet kötelezővé tenni, másrészt pedig annak szolgáltatási jellege akkor nyerne kidomborítást, ha egyenértékű lenne a szolgáltatással és semmiesetre sem lehet függővé tenni a ház bérértékével. A városi üzemek igazgatósága tanulmányozza az előterjesztést és néhány nap múlva a megbeszélések folytatódnak.

ÚJABB LAPBETILTÁSOK. Bucurestiből jelentik: A központi cenzurahivatal felfüggesztette az alábbi lapok és időszakos nyomtatványok megjelenését: Adam, Actiune. Critica, Cultura, Gazeta Sporturilor, Gazeta Licitațiilor, Jocul Nostru, Luptatorul.

SZOBROK

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.

Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.

75 éves cég.

Bezárták két hamis-paprikát készítő gyárat. Bucurestiből jelentik: Két gyárat lepeztek le, amelyek hamisított festett paprikát hoztak forgalomba és amelyek bírálaton aluli egészségügyi viszonyok között dolgoztak. A két gyárat, amelyeknek a tulajdonosa egy Goldstein és egy Váradi nevű egyén, bezárták.

Vizbefult egy házaspár. Bucurestiből jelentik: Constantin Florea szijgyártómester a feleségével a napokban fürdeni ment a Mihai Bravu község határában lévő Neaiiov-patakba. Ahogy az asszony a vízbe ereszkedett, az árnyomban elkapta és segítségért kiáltott. Férje segítségére akart sietni, de az örvény őt is elkapta s mielőtt még segítségére si-thettek volna, mindketten a vízbe fulltak.

Gyermekek jöjjetek a Babaszínházba

mely egy hétig fog előadást tartani Nagyváradon az Astoria táncteremben. — Napon-ta Andersen és Grimm mesék. Változatos műsor. — Belépti díj 7 lei. — Kezdet: hétfőn délután fél 5-től.

NAGY VIHAR ZERNESTEN. Brassóból jelentik: A napokban nagy vihar vonult végig a község felett. Hatalmas záporosó esett és olyan orkán kerekedett, hogy tövestől csavarta ki a fákat és sodorta el a házak fedeleit. A felhőszakadás után következő áradás a szántó-földeken nagy károkat okozott és megrongálta az összes utakat.

Pisztrángot és lazacot csak a származási bizonylat birtokában szabad szállítani és forgalombahozni. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság hivatalosan közli a földművelésügyi miniszterium vadászati és halászati igazgatóságának rendeletét, amelynek értelmében a lazacfajta halak (pisztráng, pér-hal, lazac) eladását és vásárlását, valamint eladási, vagy vásárlási célból való szállítást az egész ország területén csak a halászati törvény 25-ik szakaszában elrendelt származási bizonyítvány kiáltása esetén lehet eszközölni. A rendelet értelmében tehát egyetlen étkezde, vagy vendéglő és falatozó sem vásárolhat és szolgálhat ki a felsorolt halfajtákból csak abban az esetben, ha föl tudják mutatni a származási bizonylatot (certificat de provedienta).

IDEJÉBEN LÁSSA EL MAGÁT MIN-DENKI KÖOLAJJAL. Bucuresti. A köolajkormánybiztosság a közönség köolajszükségletének ellátása érdekében a királyi helytartóságokhoz az alábbi leíratot intézte: „Tekintettel a szállítási nehézségekre, amelyek előreláthatóan bekövetkeznek a téli hónapokban, a közönségnek világító-olajjal való ellátása érdekében kérjük, hogy a rendelkezésükre álló szer-vek útján szólítsák fel úgy a polgári lakosságot, mint a katonai hatóságokat, hogy intézkedjenek az idejekorán történő ellátásról, ugyanis a köolajtermelés mennyisége elégséges ahhoz, hogy a tél folyamán ne mutakoz-zék ellátási hiány.”

Temetések. Drika Nicolae 81 éves korában Nagyváradon, Crisna Voda-utcai lakásán meghalt. Temetése vasárnap, 4-én délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-uti temetőben. — Here Raveca 66 éves korában Tarján községben meghalt. Temetése augusztus 5-én lesz az ottani temetőben. (Caritas.)

RÁDIÓ

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 4.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 1.30 Vallásos óra, istentisztelet közvetítés a patriarhatusi székesegyházból. 11.30 A hadsereg órája. 13.00 Időjelzés, kulturális óra. 13.15 Grigoras Dinicu zenekarának hangversenye. 14.00 Hírek. 14.30 A gyalogos csendőrezred zenekarának hangversenye. 15.10 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20.00 Időjelzés, majd D. Iov felolvasása. 20.15 Irádlók és karénekszámok (hanglemezek.) 20.40 Hírek. 21.00 Válogatott részek Donizetti és Rossini műveiből. (Hanglemezek.) 22.00 Hírek. sporteredmények. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40—23.30 Román népdalok és román táncok. (Hanglemezek.)

Budapest I. 9.45 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10.55 Unitárius istentisztelet. Prédikál Ferencz József. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Pótemplomból. A szentbeszédet dr. Kiss István mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Németh Károly. 13.20 Időjelzés. 13.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.05 Papp Jenő rádiókrónikája. 14.45 Hírek. 15.00 Hanglemezek. 16. Gazdasági szakelődás. 16.45 Szalonötös. 17.30 A magyar falu 1848-ban. Előadás. 18. Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Kékes Irén és Orbán Sándor magyar dalokat énekel. 19.15 Vallomások a Balatonról. Felolvasás. 19.50 Hanglemezek. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Melles zenekar. 20.55 Sporteredmények. 21. A Duna torkolatvidéke. Előadás. 21.25 Bisztriczky Tibor hegedül. 21.50 Lóversenyeredmények. 22. Vidám jelenetek. 22.20 Énekszámok. 22.40 Hírek. 23.10 Chappy tánczenekar. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 5.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13.00 Időjelzés. Kulturális óra. 13.15 A Stănescu testvérek zenekarának hangversenye. 14.00 Hírek. 14.30 Változatos könnyű zene (hanglemezek.) 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 Időjelzés, majd Petre Georgescu tábornok a N. P. gárdájának parancsnoka tart előadást a „Pillanat parancsa” címen. 20.15 Arta Florescu kisasszony román roman-cokat énekel. 20.40 Hírek. 21. Előadás Gabriel Faure-ról: I. Bevezető. II. Közbeiktatott hanglemezek. 22.00 Hírek. Sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 Kamarazene. Játsszik a Teodorescu négyes. 23.05—23.55 Táncclemezek.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Az I. honvédszállórezred zenekara. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 A 350 éves losonci gimnázium. Felolvasás. 17.45 Időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A libiai hadszíntér. Előadás. 18.35 A II. regőscsoport. 19 Emlékezés gróf Mikó Imrére. 19.30 Szalonzene. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Egészségügyi Kalendárium. 20.40 Bajazzók. Dalmú. 22. Bihari János. Előadás hanglemezekkel. 22.40 Hírek. 23.10 Hangképek a WMFC—Kispest labdarugómerközészől. 23.25 Szentgyörgyi-vonásnégyes. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.25 Táncclemezek. 1.05 Hírek.

KEDD, AUGUSZTUS 6.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13. Időjelzés. Kulturális óra. 13.15 Costica Tandin zenekara román népdalokat és táncokat játszik. 14.00 Hírek. 14.30 Bécsi zene (hanglemezek.) 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 Időjelzés, majd Sabin Manuila dr. tart előadást Néprajzi politika címen. 20.15 Operaest. Műsorra kerül Aida. (Hanglemezekről.) Az I. szünetben kb. 21.00—21.20 között Hírek. A II. szünetben 22.01—22.20 Hírek, sport-hírek. A III. szünetben 23.00—23.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek.

Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Vidám uszóélet a régi Pesten. Előadás. 17.45 Időjelzés. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Zongoraszámok. 18.45 A magyar falu világa. Előadás. 19.15 Cigányzene. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Táncclemezek. 21. Lóversenyeredmények. 21.10 A győri kaland. Játék. 22.40 Hírek. 23.10 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.20 Cigányzene.

SZERDA, AUGUSZTUS 7.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 Változatos zene (hanglemezek.) 13.45 Al. Bojenescu operarészleteket ad elő. Zongorán kísér Viorel Dobos. 14.00 Hírek. 14.30 Doina Suchii kisasszony román zeneszámokat ad elő. 15. Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 Időjelzés, majd Em. Bucuta előadása. 20.15 Maxim Vasiliu olasz melódiaikat énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Olasz szimfonikus zeneszámok (hanglemezek.) 22.00 Hírek. sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 Nina Alexandrescu hegedűhangversenye. 23.05 Ion Filionescu zongorázik. 23.25—23.45 Galli Curci, Tagmagnó, Terrazini és Battistini énekszámok (hanglemezek.)

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. 13.10 Rendőrzene. 13.40 Hírek. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 17.15 Katonai munkaszázadok. Előadás. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Balatoni horgásznapiok. Előadás. 18.35 Énekszámok. 19.05 Közvetítés a gépjárművezetőképző tanfolyamról. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Hanglemezek. 20.55 Külügyi negyedóra. 21.10 Hangverseny zenekar. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.20 Táncclemezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 8.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13.00 Időjelzés, majd kulturális híradó. 13.15 Victor Predescu zenekarának hangversenye. 14 Hírek. 14.30 Victor Predescu zenekara folytatja hangversenyét. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 Időjelzés, majd előadás Wagner-ről. 20.10 Wagner lemezek. 20.40 Hírek. 21.00 Szimfonikus zenekari hangverseny a beszarabiai és bukovinai menekültek javára. Közvetítés az Ateneul Romanból. Szünetben kb. 21.40—22.00 Hírek. Sporthírek. 22.00 A szimfonikus zenekar folytatja hangversenyét. 22.40 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 23.00—23.50 Wagner lemezek.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.10 Molnár Klára hegedül. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 17.15 Ruszin hallgatónak. 18. Cholnoky Viktor elbeszélése. 18.45 Cigányzene. 19.30 Az olombetűk szolgálatában. Felolvasás. 20. Harmónikahármas. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Előadás hanglemezekkel. 21.40 Ignác Rózsa előadása. 22.10 Andá Géza zongorázik. 22.40 Hírek. 23.10 Jazz. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 9.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13.00 Időjelzés, majd kulturális híradó. 13.15 Petrica Motoi zenekara román dalokat ad elő. 14.00 Hírek. 14.30 Petrica Motoi zenekara folytatja hangversenyét. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20.00 Időjelzés, majd Jorga Miklós tanár előadása. 20.20 Constantin Stroescu énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Angela Giugariu modern német műveket zongorázik. 21.45 Iuliu Bonis csellóhangversenye. 22.05

Hírek. Sporthírek. 22.25 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.45 A București trió műsora. 23.05—23.35 Táncclemezek.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.30 Jazz. 15.30 Hírek. 17.15 Irország. Felolvasás. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Filadelfiai szimfonikus zenekar. Hanglemez. 18.45 Bulgária. Előadás. 19.05 Sportközlemények. 19.15 Az Aranyhegedű pályázat. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Kéztzongorán magyar dalok. 20.50 Monna Vanna. Dráma. 23.40 Hírek. 23.10 Magyar-német művészcsere. 23.40 Cigányzene. 24 Hírek idegen nyelveken. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 10.

București rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió București.** 13.00 Időjelzés, majd kulturális híradó. 13.15 A Botez testvérek zenekarának hangversenye. 14.00 Hírek. 14.30 Radu Ioana kisasszony énekel. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.00 Időjelzés. Rádióhíradó. 20.15 Vallásos zene (hanglemezek.) 20.40 Hírek. 21.00 Könnyű változatos táncclemezek. 22.00 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40—23.30 Táncclemezek.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 17.10 Ifjusági rádió. 17.45 Időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Magyar nóták. 19 Rádiópósta. 19.30 Londoni szimfonikus zenekar. Hanglemez. 20. Parádi séták. Előadás. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Szent István heti ünnepi játékok. Előadás. 20.40 Kéztzongorás műsor. 21.00 Versek. 21.15 Bécsi muzsika. 22. Lóversenyeredmények. 22.40 Hírek. 23.10 Hanglemezek. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.20 Cigányzene.

GYÁRIPAROSOK ÉS KERESKEDŐK FIGYELMÉBE. Szombaton, augusztus 3-án este 21 óra 30 perckor érdekes előadást közvetít a román rádió a lípess vásárról. A Németország és Románia közötti fennálló szoros gazdasági kapcsolatra való tekintettel ez az előadás a gyáriparosok és kereskedők körében különös érdeklődésre tarthat számot.

SZÍNHÁZ

Nagy érdeklődés előzi meg az alkalmi színtársulat előadássorozatát

Szorgalmas munkával készültek fel a színtársulat tagjai az előadásokra

Városszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg az alkalmi színtársulat előadásai iránt. Az összes előadásokra nagyszámban fogytak már eddig is a jegyek. Így az alkalmi színtársulat előadássorozata kedvező előjelek közt indul, de a közönség támogatására érdemesnek is akarnak mutatkozni Hegyesi Ferenc társulatának tagjai és reggeltől késő estig szorgalmasan folynak a próbák. Különösképpen figyelmébe kívánják ajánlatni a közönségnek Mánás Miska gyermekelőadásait, amelyben a tehetséges gyermekek egész sora mutatkozik be a közönségnek.

A Mánás Miska gyermekelőadásai szombaton délután 5 órakor és vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődnek. A színtársulat vasárnap délután 3 órakor ismét a Mánás Miskát játssza. A címszerepet Hegyesi Ferenc, Marcsa szerepét pedig Gróza Böske alakítja.

A Falu rossza előadásai szombaton este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor kezdődnek Horváth Mici, Kertész Mancsi, Felszeghi Mária, Fekete Mihály, Beregi László, Haller Sándor, Bereng Béla felléptével.

Vasárnap este operettbemutató előadást tart az alkalmi színtársulat. A Zsumberi-Zsombori szépasszony, Zsindelyezik a kaszárnya tejet és annyi nagyszerű operett szerzőjének, Erdélyi Mihálynak Dalol a nyár című operettjét mutatják be. A Dalol a nyár éppoly hangulatos, mulatságos, színes és pompás zenéjű darab, mint Erdélyi Mihálynak minden operettje.

A Dalol a nyár vasárnap este 9 órakor és kedden este 9 órakor kerül színre.

A Dalol a nyár rendezője Fekete Mihály, a zenekart Szatmári Endre vezényli. A nagy operettben pompás táncbetétek is szerepelnek. A primadonna szerepet Kertész Mancsi, a szubrett szerepet Gróza Böske alakítja. Bonviván Haller Sándor, a többi főszerepet Hegyesi Ferenc, Berengh Béla, Beregi László és Fekete Mihály játsszák. Jegyek az összes előadásokra válthatók a színház baloldali pénztáránál.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Az ártatlan

Irtta: Aradi Zsolt

A kihallgatás rövid ideig tartott. A vizsgálóbíró maga elé tette a rendőrségen készült jegyzőkönyvet, azután így szólt:

— Tehát nem von vissza semmit? Figyelmeztetem, hogy kifogásai többé nem számítanak. Olvassa el, amit aláírt.

A gyanúsított középtermetű, vallas ember volt, fekete hajjal, szemei a végtelenbe néztek. Acélké, gyönyörű szemek voltak ezek az erdén edződtek meg ahhoz, hogy a levelek minden rebbenését, ryulak, özek, fánakok legkisebb mozgását azonnal észreveggyék. Az arcát most határozott volt és csöndesen lehajtott a fejét. A ruhája még nem gyürödött össze, mert öt napja volt csak fogságban és ügyelt rá. A színe sem változott meg, még ott volt rajta a hideg levegő, a fenyőfák a tölgyek és a bükkök harmóniája. Tél volt, odakint lassu pelyhekben esett a hó s ő határozottan, de nagy sóhajással felelt:

— Nincs nem tagadnom. Az öt nap alatt végiggondoltam mindent, leszámoltam magammal és végeredményben nem állíthatom, hogy nem én voltam. Ott fogtak el, füstölő puskával a kezemből és Andrej régi haragosom volt. Nem kerestem az alkalmat, vizsgálóbíró ur. Nem készültem reá. De amikor hirtelen megláttam fák között a képét, elfogott a düh. Most végezhetek vele, — gondoltam magamban. Neki köszönhetem azt, hogy az életem elromlott, hogy elocsátottak állásomból. Ő jelentett fel csempészésért, ő jelentett fel azért, hogy néha elnéztem egy vadászot. Az ő vezetésével lestek meg egy éjszaka és vertek véresre társal. Ezért tettem. Bűnös vagyok. Leszámoltam magammal.

A vizsgálóbíró kerekkepi, szökehajú, cvikkeres férfi volt. Egykoruak lehettek. Azok közé tartozott, akik minden esetenél átérzik a gyanúsított szenvedéseit is. Ez az ember szimpatikus volt neki, szeretete volna megmenteni. De mit tegyen érte? Hiszen gyilkolt, vér tapad kezéhez, nem is tagadja, a törvény szerint tehát el fogják ítélni. Isteni és emberi törvények, mind ellene vannak.

Ő is csak sóhajtott egyet, azután beszólt a szomszéd szobába a gépirónak:

— Jegyzőkönyv.

Aztán monoton és lassu hangon el kezdte diktálni:

— Beismerem, hogy január 12-én célben hirtelen felindulásból lelöttem Popovics Andrejt, a grófi uradalom vadórét. Popovics régi haragosom volt...

Az erdész már nem figyelt oda. A vizsgálóbíró szájából egyhanguan folytak a szavak s belőtte megelevenedett január 12. déli tizenkét óra. Nem látta a szobát, ahol ült, hanem gondolatban ott ment végig az erdei úton, amíg csak nem ért a József-dűlőhöz, ahol az özeknek szokott eleséget kitenni. A hó szikrázott a napfényben, s még karácsonyi hangulat volt a szívében is, mert mindig úgy érezte, hogy gyermek maradt. Január 12-én már sohasem állott odahaza náluk a karácsonyfa, de az ajándékok még elevenen éltek és a rokonok, akik látogatába jöttek, még nem utaztak el. Így volt ez mindig, egy éve, tíz éve, husz éve s az erdész nem értette meg, hogy akkor, amikor meglátta a József-dűlő végén Andrej röhögő arcát, e szelid hangulatu délelőtn lesből miért célozta meg.

— Itt írja alá — szölt a vizsgálóbíró és fellezzengett az álmodozásából. Gépiesen odabiggyesztette a nevét, a szemei csak a betűket látták, azután jött az ör és visszavezette cellájába.

Tulajdonképpen most ismerkedett meg társával. Tegnap jött, a négy napot a rendőrségen töltötte. Cellatársai furcsa emberek voltak. Mindjárt aznap este, amikor megvetette ágyát, azt kérdezte az egyik, egy magas, durva arcvonásu suhanc:

— Maga miért van itt?

— Mert lelöttem egy haragosomat.

Az egész cella csodálkozva nézett rá. Meg is mondták neki: „Mi az, maga bevallja?” Az egész társaság így gondolkodott. A hosszú suhanc, a vágottképi cigány, a sikkasztó trafikós és a zsebtolvaj is. „Mi az, maga bevallja?” — kérdezték tőle többször s ő akkor nem értette, mit akarnak ezzel mondani.

Most, hogy visszatért közéjük, hirtelen felde-rengett valami. Már a folyosón érezte, ahogy kiért a vizsgálóbíró szobájából. Egyszerre csapta meg a hideg és felébredt. A fülében ott zúgott a vizsgálóbíró figyelmeztetése: „Tehát nem von vissza semmit. Figyelmeztetem, hogy kifogásai többé nem számítanak.” Tehát végérvényesen lezárta. Semmit sem hozott fel mentésére. Talán mégis kellett volna mondani valamit. Talán meg lehetett volna magyarázni, talán a körülményeket feltárni. Így az is megtörténhet, hogy bűnösnek mondják ki az előre megfontolt szándékban is és akkor... A folyosón izgatottan koppantak lépései, ez a zaj még jobban belevágott agyába. Nem volt-e jogom fegyvert fogni rá? — tette fel a kérdést. Sőtét és gonosz ember volt. Mindenki tudta róla. Csak rosszat, csak gonoszat okozott minden-

kinek. Kereste, hogy kit gáncsolhat el és ez a vadór örömmel lőtt az állatokra. Nem szeretete őket. Neki mulatság, öröm volt a szenvedés. Legjobban azt szerette, ha lábán találta el egy nyulat s az kilódva bukfacezett, míg tíz perc múlva meg nem adták neki a kegyeleműtést. Nem szerették a faluban sem. Utálták, nem volt családjá s az arcára is kiült a gonosz. A sátán maga — mondták róla néha.

S az erdész hirtelen rájött, hogy mit akartak társai már az első este a cellában mondani. „Mi az, maga bevallja?” Le kellett volna tagadni, ki kellett volna találni egy mesét. Bizonyítsák be, ha füstölgett is a puska. Hatha ott bujt el Andrej számtalan haragosa közül egy. Hiszen sokan vadásztak rá. Ő csak a népitéletet hajtotta végre, mert egy volt Andrej sok áldozatai közül.

— Mi ártatlanok vagyunk — szölt a zsebtolvaj most is, amikor az erdész elfoglalta helyét a szalmazsákon. — Ugyan kérem, csak nem lopok én? — szölt a zsebmetsző és jól megnyomta az utolsó szót, mintha bizonyíték volna. Miért lopjak én, kérem? Becsületes családból származom. Igaz, hogy elítélték, de hiszen az ak-

JELEN VAGYOK

Jelen vagyok a gondolatdban
és ott maradok hiven, holtidőig!
Lelkem fénye a homlokodra csillan
s akaratom feletted boltozik.

Karom bölcsője volna gyermekünknek
s örök szépséged hirdetné a szám...
Te vagy nekem a nagy győzalmi ünnep,
mély-mély hitem vagy, békém és hazám.

Az áldás vagy, az áldozat, az ostyá,
előtted lelkem mindég térdre rogy...
Lelked a lelkem mégis ostorozta, —
csókkal sebeim mikor takarod?

HUZELLA ÖDÖN

kor volt, meg a körülmények. Nem csináltam semmit.

Vontatottan beszélt, megnyomta a szavakat, szája keserűen elhúzódott s az erdész megsajnálta.

Aztán a hosszú suhanc kezdte rá:

— Rólam azt mondják, hogy betörtem. Ejszaka ott találta az ajtónál, most azért vagyok itt, mert egy másik azt mondta, hogy ő falazott nekem. Ártatlan vagyok. Nem is kapok egy hetet sem. Holnapután ki fogok szabadulni. Nem csináltam semmit. Elvégre, ha csináltam volna is, nincs betevő falatom, jogom van hozzá, hogy elvegyek valahonnan. Második éve vagyok munkanélkül.

Ez a suhanc dühösen beszélt, mint egy kaka s szinte henegett.

A sikkasztó trafikós sirt.

— Kérem, a legnagyobb szemtelenség, amit velem csináltak. Micsoda! szolgálatokat tettem én, kérem, az államnak. Légionista voltam Amerikában. Tudják, mi az? Mikor a csehszlovák állam megalakult, mi adtuk hozzá a pénzt. Ott harcoltam, kérem, Cognac és Jargnac körül. Kétszáz főnyi csapatot alakítottam. Most így cserbenhagytak. Nem akarnak szóbaállni velem még a légionista örök sem. Pedig ártatlan vagyok. Azt mondják, hogy hozzátettem a csekkhez két nullát. Micsoda tévedés! Az egész évi jutalékom akartam kivenni. Ártatlan vagyok. Mindent a másik mond rám. Itt van a feleségem, három gyerekem — csak úgy patakzottak a könnyei.

— En is így vagyok — hajtotta le a fejét az erdész. — Nem gyilkoltam meg senkit — mondotta csöndesen. Nem tudom, mi történhetett velem, hogy elvállaltam. Nem én tettem. Megverték a rendőrségen. Most aztán itt vagyok.

De olyan csöndesen mondta ezt, olyan bizonytalanul, hogy egyelőre még csak félig hitte el.

A cigány szölt közbe:

— Maguk mind hazudnak. En tudom, hogy mit fogok kapni. Nem látom meg többé a napvilágot, de maguk hazudnak.

*

Csak a harmadik nap mert jelentkezni. A vizsgálóbíró nagyon csodálkozott.

— Figyelmeztetem, hogy semmit sem vonhat vissza. Mégis, mivel indokolja meg?

— Mert ártatlan vagyok. Mind a kétféleképpen. Először is, mert nem én öltem meg. Valaki más. En állatra löttem. Keressék meg a golyót,



Látogassa meg a
**Bécsi Őszi
Mintavásárt**
1940 szeptember 1-től 8-ig.

Díjtalan beutazási vízum. 60%-os menetdíj-kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50%-os visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33%-os menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon.

A beutazási vízum iránti kérvények 1940. augusztus 9-ig benyújtandók.

Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucurești képviselőténél: Str. Caima-tei 16, telefon 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, București, Calea Victoriei 114, telefon 5.12.30 és az ország összes utazási irodái által.

háttha megtalálják. Hogy a holttestben ugyanaz a kaliberű golyó volt, mint az én puskámban, az nem mond semmit. Azon a vidéken mindenki ilyet használ. Nem tudok mást mondani, csak egyet: ártatlan vagyok. Ártatlan azért is, mert ha megtettem volna, sem járna érte büntetés.

Aztán hirtelen kigyulladtak a szemei.

— Különbben micsoda joga van magának ahhoz, hogy engem kérdezzessen. Rólam véletlenül tudja, hogy mit csináltam. De ki tudja magáról, hogy maga mit csinált? Háttha én ülök a maga helyében és végig nyomoznám az életét.

A vizsgálóbíró ismerte már ezt a tipust, sokat tanult és szelíden nézett feléje.

— Máris ellentmondásokba keveredett, menjen csak nyugodtan vissza, nem irok fel semmit.

A cella dühös arccal fogadta. El hagyta magát küldeni! — kiáltották feléje. — Nem tudott kitartani! Gyáva volt! Bevallotta. Pedig jegyezze meg magának, hogy itt mindenki ártatlan. A bírák a bűnösök. A rendőrök, akik idejuttatták.

De az ellenállás napról-napra erősödött benne, naponta jelentkezett kihallgatásra. Embereket vádolt meg, akikkel szembesítették, kitartott vallomása mellett, hazudott, rendületlenül védte magát, egészen a tárgyalásig. A tárgyaláson is tagadott. Nem volt ellene más bizonyíték, csak egy füstölő puska és egy bizonytalan vallomás. Az esküdtszék felmentette. A lapok tele voltak bűnyűgével. Arcképe mindenütt megjelent. Az első oldalon vastag betűk hirdették a nevét. Küldöttség jött érte és nagy diadalmenetben vitték haza. Az ő arcára pedig ráfogott a mosoly, mikor az első szónoklatot tartották a kocsmában, ahol ünnepelték, mint a falu megmentőjét.

S mikor kibuggyantak az első könnyek azoknak a szeméből, akik ártatlanságáról beszéltek, elhatározta, hogy vissza megy.

Ejszaka kiszökött a házból, felesége, gyermekei aludtak s a következő állomásig gyalogolt. Hajnalban felült a vonatra és reggel jelentkezett a vizsgálóbíróknál.

— A bíró ur joggal azt fogja hinni rólam, hogy Dosztojevskij-figura vagyok, pedig szó se igaz belőle. Csak annyi a valóság, hogy bíró ur még mindig nem ismeri eléggé az életet. Ebben a házban mindenki ártatlan, senkise vall be semmit. Nem ismerik a személyes felelősséget, nem tudják, mi az a lelkiismeretfurdalás. En azonban most két bűnért jöttem vissza: a gyilkosságért és azért, hogy hazudtam.

Az esküdtszék újból fölmentette. Azt mondták, nincs bizonyíték.

S az erdész sulyos szívvel vándorolt haza. Harmadnap ismét jelentkezett. Egy inasik vizsgálóbíróknál. Elmondta az egész esetet, de ekkor már bolondnak tartották. Az esküdtszék nem is foglalkozott az ügyével és ő kérvényt kérvényre adott be, melyeknek egy volt a refranje: nem vagyok ártatlan, hazudtam, bizonyítékok vannak ellenem. Normálisan vallottam legelőször.

Minden hiábavaló volt, minden kísérlet kárba veszett. A törvényszék és rendőrségek ismerték már nevét, ha megjelent s benyújtotta névjegyét, már ki sem üzentek, hovatovább már az altisztek is megismerkedtek vele.

Kérvényei nem álltak meg az igazságügyi hatóságoknál, megírták a miniszteriumokat, az államfőt. Nemzetközi egyesületeket foglalkoztatott az esete, beadványait ott feküdtek mindennél. Volt egy-két nagyobb „emberbarát” aki elhatározta, hogy utánanéző a dolognak, ha belül bűnhődni akar, bűnhődjön — mondták. Őket csak abból a szempontból érdekelte az ügy, mert érdekes volt. De a hatóságok mindenütt egyforma választ adtak: az erdész ártatlan, a tárgyaláson minden kétséget kizárólag bebizonyosodott, hogy tulzolt érzékenységen szenved, tulajdonképpen bolondokházába volna csukható, de nem közveszélyes, egész egyszerűen nem tud szabadulni egy sulyos élmény hatása alól.

Ártatlan volt a világ szemében, a világ örült neki, hogy egyszer fölfedezhetett egy ártatlant, s pedig nem tudta, hogy mióta emberek élnek a földön, nem mindig a bűnösöket büntetik.

EMBEREK ÉS TÁJAK

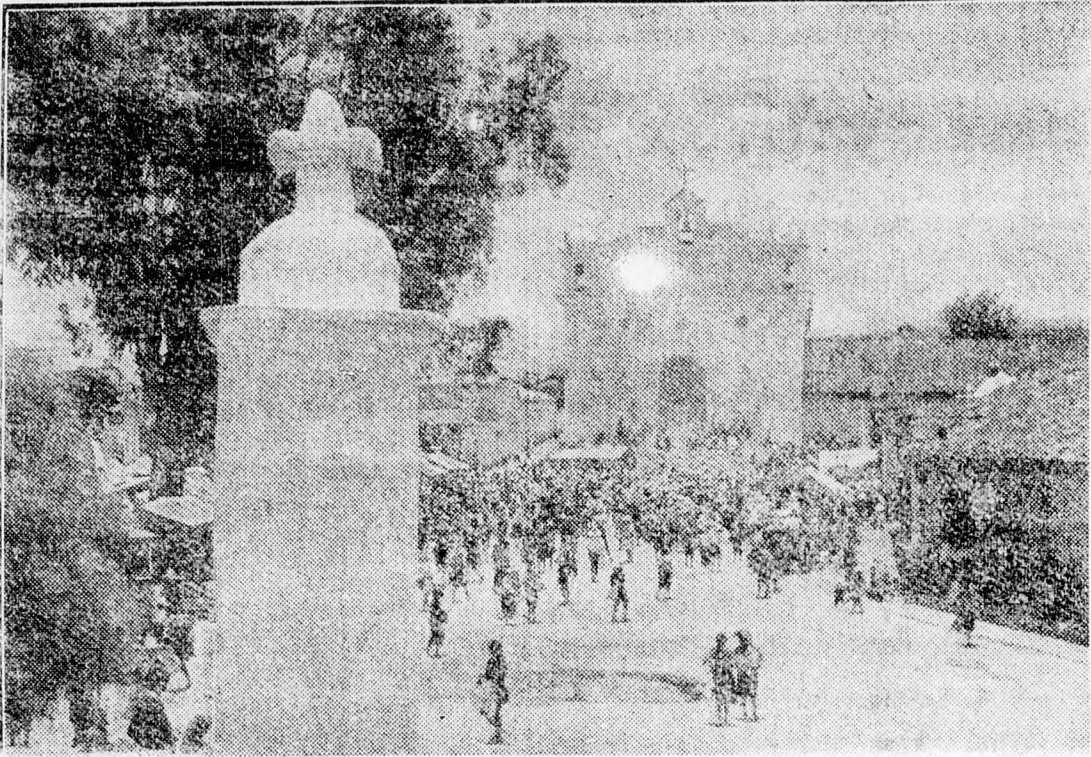
Ahol még ma is élnek az őslakó máyák utódai

Európában még végsőkig feszült a húr, háború és béke között lebeg az ember. Jó ilyenkor olyan helyre menekülni, ahol az európai civilizációnak még csak a nyomára se bukkanhatunk. Ilyen hely a Mexikó közelében levő Guatemala állam egy része is. Guatemalában ugyanis még nagy tömegekben élnek — zárt csoportokban, — indiánok, akik a modern technika előretörése, az autó- és repülőgépközlekedés ellenére is megőrizték még az őslakó máyák hagyományait, akiknek hajdan magas fejlettségű kultúrája már a spanyol hódítók korában is hanyatlóban volt. Megmaradtak azonban

háikra. A fejdíszük összehajtogatott, tarkán hímzett, bojtos kendő, amit „zut“-nak neveznek. A nők rövid fekete szoknyát, muripillnek nevezett, hímzett piros blúzt és piros fejkendőt hordanak.

Santo Tomas vásárterén két templom is van, egy nagyobb és egy kis kápolna. Itt is érdekesen keveredik a kereszténység és az ősi hagyomány. Megvannak még ugyan sámánjaik, vannak, akik azonban tisztelettel veszik körül a keresztény papokat s az indiánok gyertyaszenteléseit, áldozásait természetesnek tartják.

Guatemala legnagyobb hegyi tava, az Atiplan



Chichicastenango főtere.

épületeik, a templomok, monolitok s a csodálatosan szép és érdekes szobrok és faragások, melyeknek szinte párja sincs. Ezek az őslakó indiánok végtelen területeken szóródnak szét az őserdőkben, Mexikótól Yakutanig és kiterjednek Petén nehezen megközelíthető dzsungeljében.

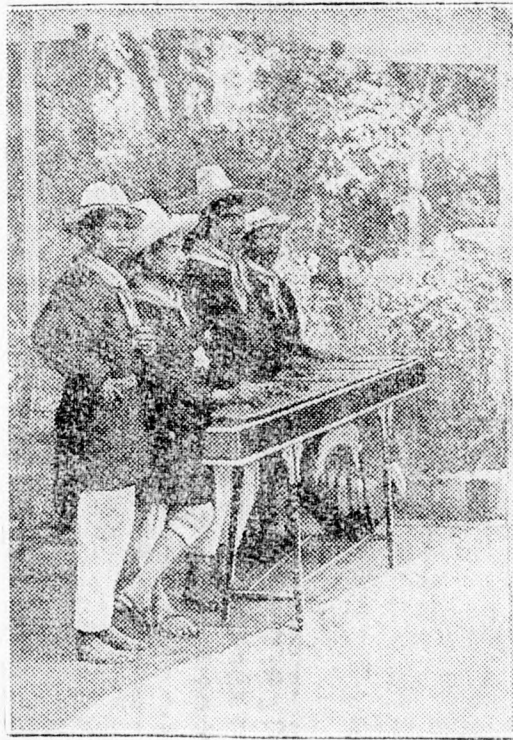
Legnagyobb maradványait Quiruga őrizte meg Guatemalában és Copán Hondurasban.

Ma már meglehetősen nehezen alkothatunk fogalmat magunknak az őskori maya-kultúra kiterjedéséről, de ha elgondoljuk, hogy egy olyan városnak, mint amilyen Palengue, negyven kilométernyi kiterjedése volt, elképzelhetjük mégis a máyák erejét, nagyságát. A modern kultúrember nem riad vissza a történelemelőtti múlt kincseinek feltárásától sem. De a máyák romokban heverő őskultúrájának feltárását, a romok megközelítését rendkívül megnehezíti — az ősvadon. Az őserdőben gyorsan nő a bozót és azt az utat, amit pár év előtt vágatok, — már ismét teljesen benőtte.

Egyébként a máyák utódai már századokkal ezelőtt felhúzódtak a magas fennsíkokra, ahol ma is ragaszkodnak ősi hagyományaikhoz s lehetőleg távol tartják magukat a spanyol kultúrától.

A máyák utódainak főhelye Chichicastenango, ez az ugyyszólván tisztán indián város, amelynek keresztény lakói áhitatosan hallgatják az istentiszteleteket. Az indiánok nagyrésze az 1600—1800 méteres magasságban elszórt falvakban él, kevés földművelést s főleg állattenyésztést űznek. A törzset Quichének nevezik. Falvaikból hetenként kétszer lemennek Santo Tomas vásárába, ahol értékesítik terményeiket. A Quiche törzsnek külön nyelve van s mereven ragaszkodnak régi erkölcsihez, hagyományaikhoz, melyekből a modern kultúra semmit sem csiszolt le. A viseletük is különös, ősrégi. A férfiak rövid, fehér nadrágot és fekete posztókabátot viselnek, mind a kettőre tarka díszet híméznek. A csillagtudós indiánok megkülönböztetésül a napot és a holdat hímézik ru-

túzhányó alatt levő tengerszem, 1600 méter magasban. Igen sok indián község csak ezen a tavon keresztül közelíthető meg. Ez az elzártság nagyban hozzájárult az ősi szokások fennmaradásához. Még a hangszerük is ősrégi: a marimba, ami Xylofon-



szerű hangszer, az indiánok nemzeti hangszere, — azonban ez a szerkezet nem ősi indián, hanem afrikai eredetű s a rabszolgaság idején Guatemalába hurcolt négerek vitték magukkal.

A guatemalai indiánok érdekes életéről most kultúrfilm készül. Az e cikk keretében közölt képek is ebből a kultúrfilmből valók.

(—la)

Dallas Sándor:

Ezek is emberek

A parton, a köveken ül egy ember és savanyú uborkát eszik kenyérral. Dél van, forrón süt a nap, a gyárak szirénái bögnék, ez az ember még itt eszik csöndesen. Olyan apró szeleteket vág az uborkából, mintha szalonna lenne a kezében. Nyilván, azelőtt szalonázhatott is.

Vele szemben egy tompa vascölöp, amelyhez a hajókat szokták kikötöni s azon egy másik ember ül. Fialat. Azért már nem gyerek, lehet úgy 20 éves. Meztelán van, lába lóg a cölöpről, mellét nyitva van az inge s magáról megfeledkezve bámul a szemben levő emberre, aki az uborkát ebédel kenyérral. Ugy néz, mintha valami csodát látna. Ami körülötte van, abból egész bizonyosan nem vesz észre semmit, talán azt sem tudja, hogy a nap süt felette, hogy előtte a Duna folyik, csak egyetlen élménye van: hogy ott vele szemben a másik ember eszik. Kenyeret szel, uborkát, a kettőt egy másra rakja, szájába veszi, a fogával megőrli, lenyeli. Ezt bámulja elmerülve a legény s lassan az ő szája is elkezd rágó mozdulatokat végezni; utána nozza a másikat. Ismerem az ilyen tekintetet, az ilyen szájmozgást: éhes. Régen éhes, mert már nem tud uralkodni magán.

A másik ember nem tud még semmit erről a másiktól, még nem vette észre. De most egyszerre felpillant, mintha megérezné az erős tekintetet.

Három szeletet szel, ezt megeszi, aztán megint feltekint. Olyan a nézése, mintha azt várná, hogy a másik talán már elment onnét. De az ott van s egyre nézi.

Az evő ember egy üreset nyel s látszik az arcán, hogy dühbe gurul. Szeretne felállni s megvágni ezt az embert, hogy menjen innen és ne nézze. Mit zavarja őt? Mert ahogy nézi, nem tud enni.

De azután megint levágja a fejét s dühösen nekilát az ételnek. Csak azért is nagy falatot nyom a szájába, feltűnően csámcsogva rág; erősen csipnálja. El akarja altatni magát, mert jó ember lehet és nyilván sajnálja a másikat, de azt is tudja, hogy már csak öt uborkája van, meg még egy darab kenyere s ez neki is kell. Hisz erős munkáján van még delután és egy kis kenyér s egy kis uborka, mi az? Menne ez a bolond be valamelyik házba kéregetni, mit nyűgölködik itt?

Percekig nem történik semmi, aztán az ebédelő megint felüti a fejét. A szájában falat van, bele-bele rág, de nem tudja lenyelni. Keményen, dühösen és kihívóan bámul át a másikra, most szinte viv, löki, farkasszemet néz vele, hogy elűzze.

Körül a házakban mindenütt ebédelnek, de az ott élők távoli szereplők, fogalmuk sincs, mi történik itt a Dunaparton. Itt csak a dolgok vannak jelen, hajók, kövek, fák, épületek, emberek csak ők ketten, nekik kell hát elintézni egymáshoz ezt az egyre nagyobbra nőző ügyet, a saját külön ügyüket, hogy vagy jóllakik az egyik és a másik éhes marad, vagy csak félig lagnak jól mind a ketten.

Akkor az ember, aki eszik, egészen kinyitja a szemét s most meglátszik, hogy jó barna szemé van. Egy darabig még néz a másikra, aztán felérint a fejével. A mozdulat hívó, nem lehet félreérteni.

A legény a cölöpn megremeget ettől a mozdulattól, arca először föllángol, aztán egészen gyermeki lesz, valamit motyog s a begörbített mutatóujjával elkezd zavartan böködni a mellét, hogy: ő? Ő menjen? A másik bólint a fejével, hogy igen. Nyújtja a kezét.

Nevem Szabó János.

Illés... dadogja a másik. Illés Mátyás.

Leül. De borzasztó zavart. Csupa szöglet. Fialat. Fialatabb lehet 26 évesnél. Nem nyúl semmihez. Akkor a másik a kezébe nyom egy darab kenyeret, meg egy uborkát.

— Egyél — mondja. — Ecetes. Jó szomszág ellen is.

A legény elfogadja, harap az uborkából, harap a kenyérből, rágni kezdi s arcán valami hálás bamba vigyor támad. Néhány pillanatig még zavart a helyzet, de azután feloldódik, kitisztul s most már mind a ketten csendben esznek, míg a folyam halkán ömlik el mellettük s míg vagy ezer-ezeröttszáz kilométerre tőlük éposz dübörög most.

Azt hiszem, azon a napon történt ez, mikor Verdan elesett.

Tízéves katolikus rádió az Egyesült Államokban

Önkéntes adományokból tartják fenn az újkor legnagyobb hitvédelmi intézményét

1930-ban szóval meg először a katolikus egyház hangja rádióon keresztül az Egyesült Államokban „parttól partig”, a hogy azt Heynes bíboros mondotta az ünnepélyes megnyitóban. Heynes bíboros, egykori newyorki érsek nagy beszédben méltatta akkor az Egyesült Államok rádiójának „katolikus óráját.” Utána Schrems clevelandi érsek megtartotta első rádióelőadását ezzel a címmel: Van-e élő Isten? Merlin Aylesworth, a legnagyobb amerikai rádiótársaság „National Broadcasting Company” elnöke ugyanakkor feltűnően hangsúlyozta, hogy vállalata nagy súlyt fektet ezekre a tisztán vallásos tárgyú előadásokra. Egyházi zenével tarkították ezt az első adást. Azóta minden vasárnap megtartották ezt a „katolikus órát” reggel 6 órától fél hétig. Az órának olyan nagy sikere volt, amelyre a legvérmesebben reménykedők sem számítottak. A „katolikus órá” első ízben a „National Broadcasting Company” 22 állomása közvetítette. Ezek az állomások 14 szövetséges állam területén voltak. Tíz évvel később Edwards J. Heffron megállapítása szerint a „The Ecclesiastical Reviewben” 94 adóállomásról közvetítették a katolikus órát az Egyesült Államok 48 szövetséges államában. Ezenkívül a shenectady-i WGeo rövidhullámú adóállomás révén a katolikus órát az egész földkerekségre kiterjesztették. Hallgatóinak táborában vannak Amerika minden részének lakói, a Bakertől északra Montrealtól 1000 mérföldnyire, délfelé a Falkland szigetekig a Panama-csatornától 3500 mérföldnyire, azután Ázsiában és Ausztráliában 8000 mérföldnyire San Franciscótól nyugatra és Dél-Afrikában Newyorktól 7500 mérföldnyire délkeletre.

Az elmúlt évtizedben nagyon elszaporodtak az Egyesült Államokban a különféle vallásos rádióadások, mégis a NBC-társaság „katolikus órája” a legelterjedtebb és legszívesebben hallgatott vallásos program egész Amerikában. A katolikus óra megszervezése és kiépítése bátor és ötletes világi munkája. Már 1938 novemberében, amikor a vallásellenes áramlatok tetőpontjukat érték el a katolikus A. Smith elnökelölése idején, a katolikus férfiak nemzeti tanácsának (NCCM) cincinuat-i ülésén egy csoport hitvédelemmel buzgó foglalkozó katolikus férfi felvetette a kérdést, hogy a rádió a vallásos felvilágosítás szolgálatába állítsák. Világosan kifejtették akkor, hogyha Amerikában a vallásellenes áramlatok még mindig olyan erősek, az részben a katolikusok hibája is, mert nem dolgoztak eleget az előítéletek és tévedések eloszlatásán. Minden ellentétes érv és aggodalmaskodás dacára felállították akkor a tanács központjában a „hitvédelmi irodát”, amely sokoldalú tevékenysége közé iktatta a rádió igénybevételét is. Már kezdetben kijelentették és megértették mindenkiel, hogy ez az intézmény nem prozelitizmus szolgálatában áll. Ha ezt tenné, csak még jobban felkorbácsolná a más meggyőződésűek ellenszenvét. Feladatuk tüztek ki, hogy a katolikus Egyház tanításait és erkölcsi törvényeit tudományos elfogultatlansággal, egyszerű és érthető módon tárják a hallgatók elé.

A terv megvalósul.

Ugyanakkor megkezdtek a tárgyalásokat a National Broadcasting rádiótársaság igazgatóságával különösen az adások pénzügyi részének a megoldására. Az Egyesült Államokban ez nagyon fontos, mert a rádiótársaságok mind magánkézben vannak és az adási időt drága pénzzel kell megfizetni. Meglepő volt a rádiótársaság ajánlata, amely szerint vállalták a „katolikus órá” bevezetését” ingyen azzal a feltétellel, hogy a különböző adók közönsége elégséges érdeklődést fog mutatni az adások iránt és az adás tisztán vallásos jellegű lesz. Ezzel a nagylelkű ajánlattal biztosították a terv megvalósulását. A katolikus férfiak nemzeti tanácsa a Kolumbusz-lovagok támogatásával vállalta azt a feladatot, hogy az adással kapcsolatos anyagi eszközöket előteremtí és gondoskodik a munkatársak toborzásáról, fizetéséről és a levelezés költségeiről. Ezek után meg is kezdtek a „katolikus órá” adását 1930 telén.

A „katolikus órá” az egyházi zene mellett vallásos témákra összpontosított előadásokból áll. Az előadások tárgya: Isten, a vallás, az Egyház, egyház-

történelem, liturgia, a szentségek, a keresztény helyzete a világban és az egyház szociális szerepe napjainkban. Ezenkívül beszédek is szoktak közvetíteni. A beszéd időtartama 20 perc. Színvonala tudományos, de mégis olyan, hogy nemkatolikusok is megértik. A legtöbb sikerrel működő egyházi szónok Fulton J. Sheen a washingtoni katolikus egyetem tanára. A beszédek tárgyra vonatkozólag jellemző az 1939 újtévétől húsvétig elmondott beszéd sorozat összeállítására. Vízkeresztől böjt első vasárnapjáig megvilágításra került: Szabadság és engedelmesség a katolikus tan világánál. Az egyes beszédek címei a következők voltak: Kapcsolatunk Istennel, hamis szabadság, személyiség és munka,

Hatalmas költségvetés és nagy eredmények

Az egyháztörténelem eme eddig legnagyobb hitvédelmi művének költségeit tisztán önkéntes hozzájárulásokból gyűjtik össze. Ha a NBC rádiótársaság az adási időt rendes árfolyamon számítaná, akkor ez évi félmillió dollár kiadást jelentene a tanács számára. De még ezenkívül is évi 35—40 ezer dollár a költségvetés.

Van-e ennek a nagy igyekezetnek valamilyen sikere? A lelki hatást természetesen nem lehet számmal felmérni. Elvitathatatlan eredménynek számít az, hogy a „katolikus órá” előadásainak színvonalai az elmúlt tíz év alatt állandóan emelkedett,

VÁLTOZOTT A TÜKÖR

Változott a tükör,

Vagy csak, ki belenézett?

Bomló fürtjeim kúszáltak,

Szemem csillogása elenyészett.

Arcomról lefogytak a lázak,

Szám elfeledte régi dalait.

Minden perc letöröl rólam

S minden perc mázsol rám valamit.

Nézem a tükröt némán,

Csupa csillag fehér homlokom;

Bolond tükör ne játsz komédiát,

Szent hívságotat unom, már unom.

PUSZTA SÁNDOR

tökeuralom és magántulajdon. A böjt vasárnapjain beszéd sorozat „krisztus hét szaváról a keresztény és a hit főbünéről” szólott. A böjt beszéd sorozatot méltóképpen fejezte be az a passziójáték, amelyet C. Malard írt a rádió számára és amelyet a nagyhét öt napján 65 adóállomás közvetített.

Szokatlanul nagy sikere volt annak az előadás sorozatnak, amelyet Fulton J. Sheen tartott az év első hónapjaiban a keresztény embernek a jelenlegi világhoz való viszonyáról. Január 5-től február 13-ig a katolikus férfiak nemzeti tanácsának hitvédelmi irodájába 164 ezer 413 levél és levelezőlap futott be kérdésekkel és a közismert kis zsebkönyv megrendelésével, amelyet a hallgatók 200 ezer példányban díjtalanul kaptak meg. Az elhangzott egyes előadásokat kinyomtatják és kis füzetek alakjában kérésre díjtalanul elküldik az érdeklődőknek. A nagyobb előadás sorozatokat könyv alakjában könyvkereskedésekben árulják. A katolikus óra megszervezése óta egy és egy negyed millió nyomtatványt osztottak szét.

Az előadások és beszédek mellett egyházi zenét is közvetítenek a régi és újabb egyházi szerzők legkiválóbb műveiből. Az adások zenei részét P. Finn vezeti, aki mint a „Paulist Choristers” gyermekkar megszervezője általánosan ismert az egész Egyesült Államok területén.

az adóállomások száma megnégyszereződött és a hallgatók száma megközelítő becslés szerint megnégyszereződött. Biztos támaszpontot nyújtanak erre a hallgatóktól beérkező levélbeli kérdések és közlések számbeli adatai. 1930—31-ben 12 ezer levél érkezett, 1932-ben 22 ezer, 1930—40-ben pedig 225 ezer. A tíz év leforgása alatt több mint egy fél millió. A levelek 20 százalékát nem katolikusok írták. Ez jelenti a másik nagy eredményt: sikerült leküzdeni az egyház és tanítása iránti előítéletek és ellenszenv egy részét leküzdeni. Ez a „Newyork Catholic News” megállapítása szerint különösen a déli államokban tapasztalható. Nagy sikernek számít az is, hogy a szórványokban élő katolikusok hitbéli megerősödését és iskolázását éppen a rádió útján érték el. Arra is számítani kell, hogy az előadások nagyon sok indítást adhattak egyesek megtérésére, habár az adásokban gondosan elkerülik a kérdések kiélezését.

A National Broadcasting Company „katolikus óráján” kívül az Egyesült Államokban még más katolikus rádiószolgálatok is vannak. Ezeket szerzetesházak és egyetemek tartják fenn és irányítják.

Nagy érdeklődést keltettek azok a rádióbeszéd, amelyeket a híres „rádiópáter” Coughlin mondott. Ezek a beszédek azonban sok esetben eltertek a tisztán vallásos jellegtől. Más adások ilyen szórványos sikereit leszámítva a NBC „katolikus órája” a legjobb egyházi szónokokat csoportosítja és a legjobb vallásos programját nyújtja. Elmult tíz évének történelme azt mutatja, hogy nagy szerepe volt az amerikai katolikus és általában a keresztény gondolat megerősödésében.

Dr Bergmayer János.

Új vélemény a petróleum keletkezéséről

Amint mondják, ma a petróleum még az aranynál is nagyobb hatalom. Csakugyan ádáz versengés folyik a nemzetek közt a petróleum-források, petróleum-földek birtokáért. Természetesen előállása, keletkezése is elsőrendű érdekességű. Dr Engler, az azóta elhalt nagyteknétyű karlsruhei kémikus már évtizedekkel ezelőtt megállapította, hogy a petróleum, legalább is igen nagyrészen, állati eredetű. Az elhalt és mélységbe süllyedt tengeri állatoknak, halaknak, rákoknak a baktériumok által szétrombolt testéből ered. A baktériumok romboló munkája közben ugyanis a zsíradékok zsírsavra és glicerinre bomlanak. Ezek közül a glicerin a vízben feloldódik, míg a zsírsav bizonyos fokú magas nyomás és hőmérséklet hatása alatt a sósvíz közbejuttatásával keolajj lesz. Ujabb az a vélemény alakult ki, hogy a petróleum képződésénél minden valószínűség szerint a régi tengerek vegetációjának is lényeges szerepe van. Nevezetesen ezen barna algák roppant tömegének, melyek miniatúra fajai az Adriai tengerben is feltűnnek az utazónak, más fajai viszont a világtengerekben óriás méreteket érnek el, száz méternél is hosz-

szabbra fejlődnek. Megesik az is, hogy helyenként az áramlatok oly óriás mennyiségben verik őket össze, hogy még a hajózást is akadályozzák.

Kevésbé ismert a tény, hogy a petróleumnak nevezett olajak vegyileg nagyon különbözők, tehát különböző módon is keletkeztek. Különböző is a nagy tengeri emlősök pusztuló-bomló zsíros testéből olajos tömegek keletkeznek. Már Chamisso is, a költő, beszéli, hogy világszerte útja alkalmával a Beering-tengerben itt-ott teljesen nyugodt helyeket látott, míg körülöttük hullámozott a tenger. A parti telepések szerint ilyen helyeken elhalt bálnák teste bomladozik a tenger alatt. A baktériumok munkájáról természetesen akkor még semmit sem tudtak, mert azt csak évtizedekkel később fedezte fel Pasteur.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

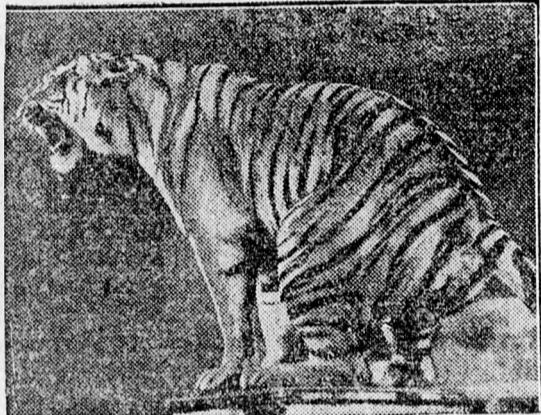
VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál,
C-aládiszállodaa város szívében
Ujonnal berendezve közp. fűtés, hideg-meleg
folyóvíz. Egygyas szoba P. 5, kétgyas P. 6.



Hűség és szeretet az állatvilágban

Állatok hűségéről, önfeláldozásáról legendák keringenek. A kutya megható hűsége, amely nem tudja túlélni gazdája halálát száz és száz változatban ismeretes. De nemcsak a kutya alaptulajdonsága a gazdája iránti hűség és szeretet, sok olyan állatban találhatjuk meg, amelyekről ilyesmit fel sem tételezünk. Ki tudná például, hogy a medvében nagyon kifejlődött a szeretet és ragaszkodás gazdája iránt, akiért képes életét is áldozni.

1927 márciusában egy nagy cirkusz vendégszerepelt Edinburgban. A cirkusznak állatsereglete is volt, köztük egy veszedelme, tigris és egy két és fél méter magas medve. Mindkettőnek Mac Kinney állatszeliadó volt a gazdája. Mac Kinney március 23-án este a medvével végzett mutatványokat a zsúfolásig telt pézótér előtt. A mutatvány végeztével Mac Kinney kivonult és egy szűk folyosón keresztül visszaindult a medvével annak ketrecébe. Hirtelen tigris állt el útjukat. Hogyan került ez a tigris a folyosóra? Valószínűleg úgy,



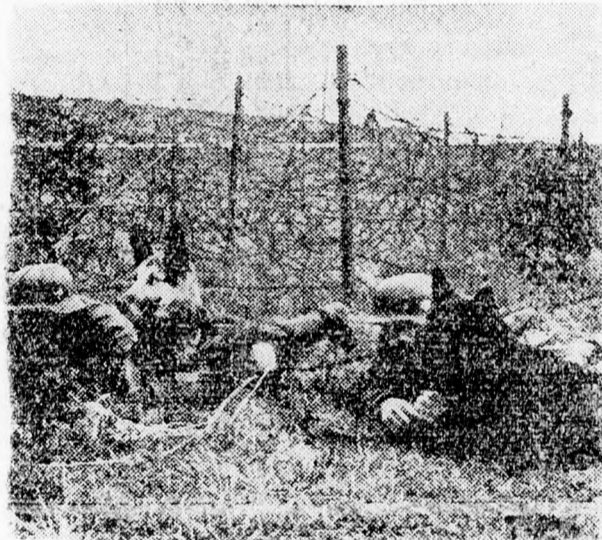
hogy Mac Kinney elfelejtette a vadállat ketrecét elrekeszteni. Mac Kinney nem volt gyáva ember, testén több seb mutatta, hogy nem egyszer szembeállott már a tigrissel, de most fegyver nélkül volt. A tigris leguggolt, hogy az állatszeliadóre ugorjon. Mac Kinney behúnyta a szemét és számolta a pillanatokat. A tigris teste megrándult és az állatszeliadó már érezte forró lehelletét.

Ekkor váratlan dolog történt. A medve, amely Mac Kinney mögött állott, félrelökte gazdáját és felfogta az ugró tigrist, amelynek körmei mélyen bevágódtak a medve húsába. A medve morgást hallatott, majd mancsával olyat ütött a tigris koponyájára, hogy az megrecsegett. A következő pillanatban azután a lomha állat olyan mozgékonyssággal, amelyet senki sem tételezett volna fel róla, felemelkedett és átölelte a tigrist. Recsegték a tigris bordái és csontjai, ami fájdalmas hörgést fakasztott fel a tigris melléből. Hiába próbálkozott, nem birt a vasölelésből kiszabadulni. Azután nagy puffanás és a két állat a földre zuhant, ahol folytatódott a rettenetes küzdelem. Néhány perc múlva a tigris kitátotta száját, megvonaglott és élettelenül terült el a földön. A medve győzött. Négy nap múlva a medve már ismét dolgozott. Se-

beit kiheverte és szeretete még csak fokozódott gazdája iránt, akinek megmentette életét.

1935 szeptemberében Schablenski Wolfgangot, egy müncheni bank tisztviselőjét a starnbergi tó partján idegen megtámadta. Az idegen vaskézrel fogta a védtelen ember nyakát, aki elvesztette eszméletét. Ekkor a támadó hátulról éles fájdalommal érzett: Bolko Schablenski farkaskutyája sietett gazdája segítségére. A kutya torkonfogta a támadót és tartotta mindaddig, míg eszméletlenül a földre esett. Közben a tisztviselő is magához tért és felszólította a vértől borított, kimerült támadót, hogy kövesse. A támadó ingattag léptekkel felkelt és egy ideig ment is, de akkor újból összerogyott. Schablenski kutyáját hagyta a támadó mellett őrizetnek és értesítette a rendőrséget, amely a súlyosan összemarcangolt embert a kórházba szállította. Később kiderült, hogy egy körözött gyilkos az illető, akinek fejére ezer márká jutalmat tűzött a rendőrség.

Bolko minden reggel nyolc órakor gazdáját kikísérte az állomásra és délután négy órakor érte ment, hogy megvárja. Éveken keresztül tette ezt, az óra pontosságával. Bolko percnyi pontossággal tudta az időt és soha egy pillanattal nem késett. Egyszer a gazda nem jött. Münchenben baleset érte és életét veszítette. Bolko hét hónapon át, minden nap délután négy órakor megjelent az állomáson és várta gazdáját. Várt két-három óráig azután szomorúan hazabandukolt, hogy másnap délután négy órakor újból ott legyen. Hét hónap múlva a hű állatot egy autó gázolta el. Bolkónak volt még annyi ereje, hogy az állomásra vonszolja magát, arra a helyre, ahol gazdáját várni szokta. Ott azután kiadta lelkét.



A világháború legvéresebb harcainak színterére vezeti el az olvasót

BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszázézer hősi halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ara 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

Katonákkal történi

A szótartás.

Wellington 1803-ban Indiában harcolt se-
regeivel, amikor elfogtak egy kémert, aki bevallotta, hogy a berári rádza bízta meg őt azzal a feladattal, hogy pontos adatokat szerezzen az angol sereg létszámáról és erősségéről. Wellington a kémert körülvezettette az egész táborban, aztán így szólt:

— Mindent kényelmesen megtekintettél. Menj hát vissza a rádzsához és közöld vele a nevemben: reggel ötkor megtámadom és leverem, kilenckor elfogatom és tíz órakor felköttem!

Wellington reggel ötkor valóban megtámadta és széjjelverte az ellenség haderejét. A rádza is fogságba került.

— Hány óra? — kérdezte Wellington hadsegédétől, amikor a rádzsát eléje vezették.

— Tizenegy!

— Szóval elmúlt már tíz óra? ... Az ördögbe! ... Az ember sokszor nincs abban a helyzetben, hogy betarthassa szavát! Hát akkor ne kössétek fel, hanem hozzátok magatokkal Kalkuttába!

Az elismerés.

Wrangel tábornok, az orosz ellenforradalom vezére, tisztjeit összehívta, hogy kritikai véleményét közölje velük. A tisztiek arca azonban megnyúlt, amikor ezt kellett hallaniok:

— Uraim, nagyon örülök, hogy valamilyen nyian egészségesek! De aztán ez az egyetlen, aminek örülhetek! ... Elmeheknek! ...

A százötvenéves Kölcsey Ferenc

Gyermekkorában, himlő alatt elvesztette a fél szemét, de egy szemmel is többet látott, nagyobb tudásra tett szert, mint sokan mások, akik két szemmel látták a világot. Kazinczy Ferenc leghívebb tanítványa volt, már diák korában levelezni kezd vele s így érthető, ha elsősorban lírikussá lett — Kölcsey Ferenc, a Himnusz halhatatlan költője. A középiskolai sződemeteri nemesi kúriáról indul el a nyakas gyermek Debrecenbe, ahol csak nehezen tud a református kollégium fegyelmébe beilleszkedni, de ha már belealkalmazkodott és megszerette diáktársait: a legjobb pajtás, a legmegbízhatóbb barát válik belőle s ez marad halála pillanataig.

Költő és lírikus. Költészetének legfőbb vonása a bánat, a mélabús szentimentalizmus marad. A szerelmet felváltja lelkében a honszerelm s ez az oka, hogy lírai szentimentalizmusát gyakran sőt, de mégis nyugodt pesszimizmus árasztja el. Kedvelte a szokatlan összetételeket, az absztrakt szavakat: hazafias lírájában azonban már csupa, tiszta érzés, természetes közvetlen mélység mutatkozik. Igaz, hogy a pesszimizista Kölcsey a haza állapotját is sötét színekben látta, de ez a sötét kétségbeesés sugallotta legszebb költeményeit.

Korára és az utókor irodalmára még sem ezek a költeményei hatottak, hanem politikai szónoklatai, irodalmi tanulmányai és kritikai művei, amelyek erkölcs és jellem, nyelv és érzéstisztító hatással az elkövetkező századba is messzire világítottak. Új kor is virradt az országra és ez az új kor nem akart folyvást a múlt dicsőségén keseregve merengeni; nem nyugodott bele a honpusztulásába, hanem jobb jövőt remélve dolgozni is akart azért. Belopózott a remény olykor Kölcsey szívébe is. Ilyen hangulatában írta meg a Himnusz, amely máig is a magyarság legszebb imái között foglal helyet. 1823-ban, amikor a Himnusz született, (jelentős év volt ez), a nemzeti élet nem csekély mértékben kezdett megnyilatkozni Magyarországon Ferenc király abszolútikus rendeletei ellen. Ezévtől kezdve a magyar nemzet Kölcseyvel együtt érezte, hogy múltja, küzdelmei szenvedései árán kiérdemelte Isten megtartó kegyelmét. Kölcsey is azért élt, dolgozott egész életében, azért volt képviselő, vállalt megyei tisztséget, hogy népe javát szolgálhassa. És amikor 1838 augusztus 24-én Cséken meghalt, ha még nem is érte el mindazt, amire népe, nemzete java miatt vágyott s amiért küzdött. — élete munkájával elősegítette a magyar szellemi, társadalmi, nemzeti fejlődést s írásai kivételes helyre jutottak a magyar irodalomban.

Történelmi napokat élünk ma is. De csak költőink vannak, Kölcseyünk nincs. Nem is lehet. Egyedül áll ő irodalmunkban s tiüdüklése még messzire veti sugarait. (L.)

Asszony Otthon Család Nem árt tudni...

Vendég és vendéglátó

Valóban, a vendégeskedés nem olyan egyszerű dolog. Sem a vendég, sem a vendéglátó számára. Vannak emberek, akik állandóan siránkoznak, hogy nagyon gyakran részesülnek meghívásban, de azért mégis mindet elfogadják. Ugyszólván kötelességüknek érzik, hogy „megjelenésük fényével” emeljék a társaság színvonalát. Mások viszont úgy mennek el, mintha kényszerűen kellene végezniük, mert valami hasznót, előnyt remélnek. Olyanok is vannak, akik egyenesen vadásznak a meghívásokra. Nem szükségéből, hanem snobizmusból. Vagy fukarságból. Ezek a született „tányérnyalók.” Ismét mások soha, semmiféle meghívást nem fogadnak el. Ezek a különcök, az embergyűlölők. De vannak olyanok is és pedig többségben, akik igazán társaslények, akik hálásak azért a néhány kedves óráért, amivel megajándékozzák őket, akik vendéglátást igazán vendég módjára fogják fel és értékelik. Nem gondolkoznak soha azon, hogy miért is hívták meg őket? Hogy kikkel lesznek együtt? Szeretik a barátságos együttélést és minden erejükkel résztvesznek egymás szórakoztatásában. Ősrégi szokás, hogy terített asztal mellett az emberek egymás társaságát, egymás együttélését élvezik és ünneplik. Mások nem is szükséges. Természetes, hogy mindig van valami speciális indoka ennek: születésnap, esküvő, jubileum, stb., de nem ez a fontos. Hanem az, hogy egymást kellemesen szórakoztassák. Hogy egymás társaságában néhány órára elfeledjék napi gondjait és örüljenek az élet szépségeinek.

Az általános önmérséklet és a gazdasági helyzet következtében, ma már sokkal könnyebb vendégeket fogadni, mint valamikor. Amennyire régen egyetlen lakoma került, abból az összegből ma három-négy is kitelik. Vannak takarékosok és kényelmesek, akik mindig „après” fogadnak vendégeket, azaz: vacsora után, amikor tea, likőr,

sandwich és sütemény is elegendő. De megmarad a kérdés: mikorra hívjunk inkább vendégeket, ebédre vagy vacsorára?

A déli órák a legtöbb ember számára teljesen alkalmatlanok. A dolgozó emberek életéből délben két órát kiszakítani lehetetlenség. Csak az egészen független emberek engedhetik meg maguknak ezt a fényűzést. Mindenesetre: délben, pontosan kell megjelenni. A késés tapintatlanságot és rossz modort árul el. Este kis késés megengedhető, de annak sem szabad tizenöt percnél nagyobbak lennie. Elvégre a többi vendégre is tekintettel kell lenni és arra, hogy az ételek pontos időre készüljenek el.

A vendégnek feltétlenül mellőznie kell minden olyat, ami a hangulatot lenyomja. Senki nem azért hív vendégeket, hogy mérgeledjék és senki nem azért megy társaságba, hogy rosszkedvű legyen. Senki emberről nem illik rosszat mondani, mert az ilyen ember tulajdonképpen saját magát leplezi le. Vannakozik ez úgy a vendéglátóra, mint a vendégekre. Akit nem bicskölünk, azt nem hívjuk meg. De ugyanúgy: nem fogadjuk el a meghívását annak, akit nem bicskölünk. Ez olyan egyszerű igazság, mint a kétszer-kettő-négy. A társalgásnak szórakoztatónak, kedvesnek, de szerénynek kell lennie. Mindig helyesebb és mindig kevésbé veszélyes, hogyha embertársainkat többre értékeljük, mintha lebecsüljük őket.

Régi, szép szokás, hogy összegyűljünk a fehér asztal mellett és az élet néhány óráját ünneppé varázsoljuk, élvezve egymás gondjait és nem gondolva saját bajainkra. Vendégnek és vendéglátónak egyformán ez a kötelessége. Az ilyenfajta vendégeskedést a költők és a nagy gondolkodók egyformán magasztalják. Olvadjunk fel egymás szeretetében és szórakoztatásában.

Petróleum alkalmazása mosásnál.

Felelet. Megnyugtathatom, a petróleumot bátran alkalmazhatja vastagabb fehérnemű mosásánál. A makacs, nehezen eltávolítható piszok zsíros természetű s mivel a petróleum oldja a zsírfelét, a ruhát tisztítja. Szappant a petróleum mellett is használunk. Leginkább célravezető, ha langyos szappanoldatot készítünk, ahhoz adjuk a petróleumot — 8—10 liter oldatra 1 evőkanállal számítva — és abban áztatjuk be és mossuk át először a ruhát. A másodszori-harmadszori átmosásánál már nem használunk petróleumot. Nagy gonddal kell az öblítést végezni, nehogy némi petróleum-illat legyen érezhető a fehérneműn.

Szarvasbőr kesztyű mosása.

Erre a célra lágy és langyos víz, enyhe szappant kell használni, különben a kesztyű bőre megkeményedik, töredezik és hamarosan tönkremegy. Háromszor váltott vízben mossuk a kesztyűt, harmadszor egy kevés glicerint — 1 liter vízre 1 evőkanálnyit számítva — tegyünk hozzá, mert ez is hozzájárul, hogy a bőr puha, simuló maradjon. Legjobb a kesztyűket kézre (és pedig viselőjének kezére) húzva mosni, kézen gyengéden kinyomni belőle a vizet, kézről lehúzva vigyázva kihúzogítani és árnyékos helyen megszáritani. Ha vigyázva mossuk, jól szárítjuk, az ilyen kesztyűk igen hálásak, soká eltartanak anélkül, hogy a viselés meglátszanék rajtuk.

A konyha körül

* Ecetes ugorka.

Legutóbbi rovatunkban — több olvasónk kívánságára a vizesugorka eltevéséről szóló régebbi receptünket adtuk közre. Alább az ecetesugorka eltevéséről közlünk részleteket:

Eltevésre feltétlenül egészséges és főleg egyenletes nagyságú ugorkákat kell választani. Egészen apró ugorkákat gondosan tisztára mosunk s egy kiterített durva abroszon megszáritjuk őket. Talba rakva jól megsózzuk és néhány óráig állni hagyjuk a sóban. Intenzíven ecetes vizet forralunk. Vele forralhatunk kaprot, meggyfalevelet, babérlevelet, néhány szem fekete borsot, — de ezeket jól megmosva és megszáritva egyenesen be is rakhatjuk az üvegbe az ugorka közé. — Az ugorkát beletesszük a forró ecetes vízbe és azonnal félretesszük. Másnap leöntjük az ecetes vizet az ugorkáról, felforraljuk s mikor kihűlt, újra ráöntjük. Harmadnap ugyanezt megismételjük. A negyedik nap az ugorkát jó szorosan üvegbe rakjuk a fűszernövényekkel együtt, ráöntjük az ecetet, erősen lekötjük és 10 percig, a befőtteknél megszokott módon, pároljuk. Hűvös, száraz helyen kell tartani.

Ugorkasaláta télire.

Ugorkasalátát télire úgy teszünk el, hogy kiválasztunk hibátlan, kemény ugorkákat, melyekben a magok még nincsenek egészen kifejlődve. A jól megmosott ugorkát meggyaluljuk, vagy késsel karikákra vágjuk és jól megsózzuk. A sóból 12 órai állás után kifacsarjuk, erősen bőszerű üvegbe vagy cserépfazékba nyomkodjuk s annyi jó borecetet öntünk rá, hogy ellepje az ugorkát, azután olajat csepegtetünk az ecetre s az üveget pergamentpapírossal szorosan lekötjük. Hűvös, száraz kamrában tartjuk. Mikor használni akarunk belőle, a régi ecetet jól lecsepegtetjük és friss ecettel-olajjal készítjük el.

Ringló mézben eltéve.

Érett, de nem megpuhult, sárga vagy piros ringlót szárazra törölünk, tiszta, vastagabb tüvel sokszorosán megszurkálunk és a rendes, hosszúkás befőttes üvegekbe rakjuk, ha szeretjük a narancsvagy citromhéj ízét, azt is rakhatunk közé, vagy néhány szegfűszeg. Természetes, tiszta mézet fehér borral vagy vízzel kissé fehégtünk, ráöntjük az üvegekbe rakott ringlóra, az üvegeket szorosan lekötjük és a megszokott módon gőzben 5—6 percig főzzük.

Rumos gyümölcsös tészta.

Hat tojás sárgáját 20 dkg cukorral habosra keverünk, egy fél evőkanál rumot, 3 evőkanál lisztet és 3 szelet reszelt csokoládét adunk hozzá, jól elkeverjük és a végén a 6 tojás habját könnyedén hozzávegyítjük. Fehér papíron tepsihen sütjük. Ha megsült, kettévágjuk és tetszésszerűen felaprított és rummal bőven megöntözött vegyes gyümölccsel, befőttes, esetleg lekvárral megtöltjük és csokoládéöntettel bevonjuk.

Együnk minden nap almát

A gyümölcsök közt bizonyára az alma a legnépszerűbb, mert ízletes, majdnem mindenkinek jól esik és aránylag olcsón és könnyen hozzájuthatunk. Fogyasztása azonban mégis csak esetleges, mert arra kevesen gondolnak, hogy igen bölcsen cselekszünk, ha rendszeresen fogyasztjuk, mert egészségünkre oly kiváló és sokoldalú hatással van, mint talán egyetlen más gyümölcs sem. Minden este és — ha csak tehetjük — minden reggel is együnk almát. Kiváló hatással van a veseműködésre. Megakadályozza a köképződést, megköti a gyomornedveket és elősegíti az emésztést. Finomítja az izlés-szerveket idegeit. Mivel az alma így gyomrunkra, egyes szerveinkre kiegyenlítő, — ha szabad magamat így kifejezni — kellemesen megnyugtató hatással van, elősegíti az alvást. Mivel a gyümölcsök közt éppen az alma tartalmazza a legtöbb könnyen oldódó foszforsavat, azért a már-már kifáradó szellemi munkás erejének fenntartására többször használ egy-két alma elfogyasztása, mint a nagy reklámmal hirdett drága szerek, melyek erős ingert gyakorolnak az idegrendszerre, amire aztán elkövetkezik a káros visszahatás. A reggel elfogyasztott almában foglalt gyümölccsav nemcsak tisztító, de edző hatással is van a torokra, szájüregre s így a levegő behatása és a fertőzés veszélyeire iránt kevésbé leszünk fogékonyak. Eppen ezért az anyák lehetőleg almát is adjanak útravalónak iskolába induló gyermekeiknek, amit szívesen fogyasztanak és így öntudatlanul vértetik fel magukat fertőzés, torokbaj ellen, aminek éppen ők leginkább ki vannak téve. Sokszor az anya egy-egy csokoládéval, cukorkával kedveskedik elalvás előtt gyermekeinek. A gyermek elalvását megédesíti, de a fogaiban végzetes kárt tehet. Az alma ellenben, amit a gyermek elalvás előtt megesszik, dezinficálja a szájüreget.

Kövess engem

P. Lukács Mansvél O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Fogaink és a gyümölcssevés

A gyümölcssevés fogaink épen maradásának nem utolsó eszköze. Majdnem minden természetűd megemlékezik a déli népek szép, egészséges fogazatáról és elmondja, hogy fogbetegségek, mint szuvasodás, fogkő, töredezés csak ritkán fordulnak elő náluk. Ennek okát abban vélik feltalálni, hogy éppen a déli népek főképpen zöltségfélével és gyümölccsel táplálkoznak. A gyümölcsfélékben a természet a nap hatása alatt nagymennyiségű életenergiát halmazott fel, ami a gyümölcsöt fogyasztó szervezetének válik hasznára. Ami a fogakat illeti, egyes gyümölcsök — pl. a körte, alma — húsos részei valóságos „sűrű” munkát végeznek rajtuk rendkívül gyöngéden és mégis alaposan, míg a gyümölcsnedvek a fogak közt levő legszűkebb rébe is behatolnak és elpusztítanak minden rothadás előidézőt, ami a fertőző gombáknak rendesen kedves tenyészőhelye. A gyümölcssavak feloldják a kezdődő fogkővet is, ami gyakran fájdalmas fogbetegségek, sőt a fogak korai kihullásának is előidézője. A gyümölcsavak a fogak zománcára nézve teljesen ártalmatlanok, míg a gyümölcsök tápsói a fogak felépítésére a legnagyobb jelentőséggel bírnak. Egy-egy alma elfogyasztása lefekvés előtt — minden mástól eltekintve — fogainkra nézve is feltűnő jó hatással van, amit bizonyít az is, hogy szájunkat reggel frissnek, üdönként érezzük.

Szolgáltatás gyógyszerárak

Szombaton Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvgy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Boulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Templom-tér. (Hegedüs.)

Beszélgetés Winetou-val és Old Shaterhand-dal, a werderi „Szikláshegységben”

Sterio Leonidas riportja a németországi „May Károly szabadtéri játékokról”

Werder a.d. Havel, július hó...

Ugyan ki ne gondolna még meglett férfi korában is a boldog ifjúkor visszatérő izalmával May Károlynak, az utólérhetetlen tollú német ifjúsági regényírónak a diákfantáziában hőskékké avatott regényalakjaira...

... Gyalázatos jellemű, gyilkos „sápadtarcok”

ből kihozza a mindennapit.

Werder mellett dombos, buckás völgyhát emelkedik. Mintha a jó Isten is színpadnak teremtette volna. Félkör alakban lassan emelkedő terraszok és előtte az óriási színtér.

Több tonnás, óriási szikladarabokat szállítottak ide, cementből irtózatossá alapot készítettek és vad-



szavazul védekező vérengző komancsák, a nemesprofilú apacs főnök: Winetou és néhány igazságos, derék, bátorlelkű fehér ember, ezek azok, akik gyermekkorunk serdülő éveit betöltötték képzelettel, ébresztgették kalandvágyunkat és a mohó izgalommal olvasott indiántörténeteket tudtunkon és — sajnos sokszor nevelőink, tanáraink tudta nélkül — jellemképpé avatták a legveszedelmesebb serdülőkorban.

May Károly mélyeséges történelmi, pompás földrajzi és még több pedagógiai ismerettel megírt izgalmas regényei minden korok nevelőinek segítő barátja marad. Történeteiben következetesen mindig a jószág, az igazság és a tisztaság győz, az életben természetes áldozatok meghozása mellett. És mindig elveszi méltó büntetését a gonosz, az áruló.

Amikor a „Szász Kultúrkör” tavaly először kísérletezett Drezdában — és pedig sok sikerrel — a „May Károly ünnepi játékokkal”, a tendencia még egy jelentős tényezővel bővült, amit a gyermek természetesen nem érzett meg a kalandok izgalmai mellett: a fajok küzdelmét vetíti elének a fehér ember és az indián férfi harcaiban, sőt barátságában is.

Szabadtéri színpad valódi sziklából és hamis hegycsúcsokkal.

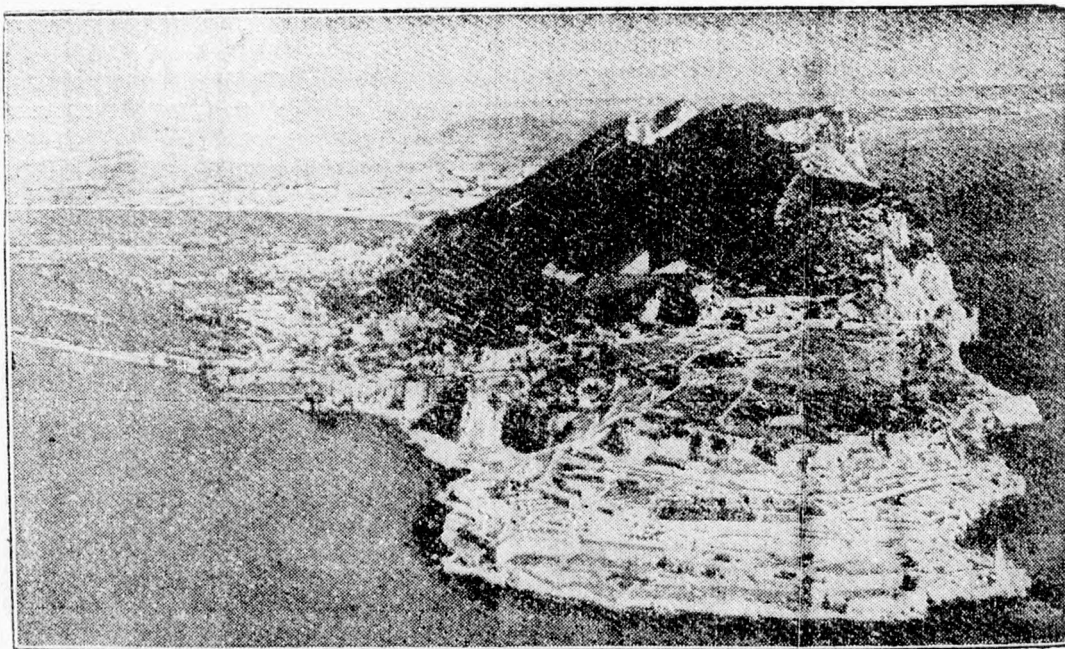
Vonaton egy rövid órácska Berlinből Werder, a gyümölcsboráról híres kis brandenburgi városka. Nálunk legfeljebb egy nagyobbacska falu telne ki belőle, gyönyörűen aszfaltozott utcáival, helyi vilámmal és tiszta, gyümölcstermelő lombos kertjeivel.

A Mark Brandenburg remek, tavakkal telezsórt üde síkján fut a vonatocska, vagy akinek jobban tetszik az országút, hát az autóbusz, mely Werderbe röpít. Itt-ott, a síkföldi embernek domboszámba menő halmocsák és hegynek titulált dombocsák üdítik fel és választják el egymástól ezt a valóban ezert országát. Unos-úntalan hidakon robogunk keresztül, vízparton suhanunk el és egy pillanatra sem lehet levenni a szemet az egyébként mezőgazdasági szempontból meglehetősen szegény táj szépségeiről. Sokat és keményen kell az itteni földművesnek dolgoznia, hogy sovány földcskéjé-

regényes sziklát öntötték rövid pár hónap leforgása alatt. A mintegy 6—8 méter magas „valódi” sziklára azután toronymagasságú vadszepségű favázás, de betonanyagú sziklakulisszákat hoztak fel és egyetlen nézőnk sem gondolta volna, hogy az nem „valódi.” A terület szálaserdő és fenyőerdő keveréke, ahol a szükség megkívánta, ott teljes gyökérzettel egész erdőfoltokat telepítettek a sziklák közé.

Interjú Winetou wigwamjában.

Az óriási kiterjedésű színpad nagyságáról akkor alkothatunk fogalmat, ha tudjuk, hogy mintegy 220 indián harcos, valami 40 fehér vadász, telepés, lótolvaj és aranyásó, vagy egy féltucat kivevő-szekér, bivalyok, lovak, táborház, aszso-



Gibraltár, a híres sziklaerőddel.

* A **hypochondria** mindazon eseteinél, amelyek az elégtelen bélürülés és esetleg aranyeres bántalmak idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűviz — reggelenként éhgyomorra egy-egy pohárral bevéve — kitűnő szolgalatot tesz. Kérdezze meg orvosát

nyok, gyerekek kapnak helyet, sőt egy valódi csata is ott játszódik le.

A kép valóban festői. Minduntalan tollbokréták feje bukannak fel az izgalomtól türelmetlen nézők előtt. Én sem bírom tovább és elindulok messziről csak csúcsával előtűnő indián sátor felé hátha szerencsém lesz valamelyik vadnyugati nagysághoz. És tényleg. Sikerült a nagy apacs főnököt Winetout elfogni egy pár szóra. Sasorrú, nemes arcú, vörösbarna úriember, Kurt Max Richter, berlini színészgárda egyik legjobb képviselője. Szájában cigarettával éppen *Incsu-csuna* első apacs főnökkel és a történetben édesatyjával beszélget, polgári életben Olaf Bach kamaraszínész.

Kérdésemre kijelenti, hogy kevés szerep tett neki annyira, mint a mostani.

„Nem is hiszi, micsoda mélyeséges szimbólum van éppen most, a világegés kellős közepén a le-tűnő vörös faj és a győzedelmes fehér faj dráma regényének. Mert dráma az, tragédia és hagyományaihoz esőkönyösen ragaszkodó indiánok megkövesedett, minden rugalmasságot nélkülöző társadalomszemléletének bukását szemlélteti.

Előregedett népek előregedett életfelfogás magának a népnek a pusztulásával jár, ha nem ébred idejében fel és nem hajtja végre azokat a reformokat, azokat az újításokat, amik megfiatalítják.

Nem elég fizikailag erősnek lenni, az izmolóereje relatív valami. Lélekben kell ifjúnak maradni és az „inkább meghalni, mint engedni a idők szavának”, mindenkor biztos temetőt jelent a nemzeteknek.”

Most Old Shaterhand, a nagy fehér vadász szó bele a társalgásba: „A darab értelme, az ami May Károlyt is vezette: a gonosz elpusztul, a jó győz és a kettő harcából diadalmasan emelkedik ki a fiatalabb, az egészségesebb életszemléletű faj, a fehér ember. Annak dacára, hogy a May-regényekben nem mindig, sőt ritkán az a nemesebbik, a jobb. De a rossz kisejeteződik és a fehér emberek nem tudják feltartóztatni azt, aminél jönnie kell és a nemeskeblű indiánok szintén győnek a sorssal szemben. A darab végén tartott rövid beszédem ezt hangsúlyozza és ez valahogy egy kicsit az egész világnak szól.”

Közben megérkezett a rendező is sátorhoz. Nehány perc múlva kezdődik az előadás, magam is visszatértem a helyemre.

Pár bájos indián dal, vad vágatások, sok lövöldözés, egy valóban élethű csata a komancsák és az apacsok között; egy még élethűbb, aranyat érő vért sóvárgó fehér kalandor-banda harcai, küzdelmei kötik le a May-regényeket, majd mind ismerőspárezt nézősereget látjuk *Incsu-csuna*-t Winetou-nak az Old Shaterhandba szerelmes nővérét. Végül Winetou halála és a fehér csirkefogók elpusztítása után az új hazát kereső telepések részben ijedt, részben elszánt kocsi karavánja marad csak a színen és felettük az egyik szikláról, híres medveölőjével és ezüst puskájával kezében intézi mély igazságokat rejtő prófétai szavait a romokon, a halottakon felépülő új világról *Old Shaterhand*, az igazságos „germanisztáni” vadász.

KÖNYV ÉS KULTURA

P. Lukács Mansvét missziós beszédeinek második kötete

A kiváló és népszerű P. Lukács Mansvét „Kövess engem” című missziós beszédeinek második kötete is eseményt jelentett az erdélyi könyvpiacra. Kritika, közönség egyaránt nagy örömmel és elismeréssel fogadta. Jókora jött, akkor, amikor a szemünk láttára új világ körvonalai bontakoznak ki és éppen alkalmas pillanathoz jutott meg az újjászületésnek messze hangzó harsonáját. Az új idők nagy eseményei nem is annyira új, mint inkább újjászületett, egész embereket kívánnak. Ez az újjászületés csak a lelki bensőségével áthatott hitből, a Szentlélek erejének bátor, szókimondó, betűmissziós felvilágosító kegyelméből, a lelki vigaszt, erősítést nyújtó vallásos élet mélységeiből történhetik. Nemcsak a töretlen faji érzés erejére, hanem erős katolikus öntudattal vezetett kitartásra, lélekszárdásra is szükség van az építő munkában.

Hogy hitben és számban megvékonyult intelligenciánk és népiünk szélesebb rétegei is eljussanak a rendületlen katolikus öntudat és a gyakorlati vallásos élet birtokába: errenézve az irányító gondolatoknak, érzelmeknek és eszközöknek egész gazdaságát tárja elénk P. Mansvét missziós könyve. Elsőrangú forrásmunka is mindazok számára, akik embertársaik lelki életének irányítására, mentésére hivatottak.

P. Mansvét azért ért el nagy sikereket mély hatású missziós beszédeivel, mert a magyar nép igazi lelkét, jellemét, gondolkodásmódját, erényeit és hibáit a szó- és gyóntatószéken keresztül senki sem ismeri ma úgy Erdélyben és a határokon túl, mint ő, nemhiába ringott bölcsője az oltmenti felcsú Szenttamás községben. Mondanivalói ezért tiszták, világosak és egyszerűek, mint a nép maga, melynek „látomás” apostola a szó legszorosabb értelmében és amelynek körében tartott eddig négy százan felüli missziót.

A harminchat szentbeszédnek különösen társadalomjavító anyaga felbecsülhetetlen. „Az úrhatalomság”, „A férfi”, „Iszakosság”, „A gyermek”, „Vasárnap”, „A papok megbecsülése” stb., mind-mind remekei a népnevelő, javító, az emberi lélek mélyítését célzó, lebilincselő stílusú szónoklatoknak. Ezeknek minden sorából fájának, nemzetének rajongó szeretete, aggódó féltése csendül ki, a lelki vigaszt, erősítést, feddést, megrovást hangján. A modern ember nyomorúságában, gyöttrődéseiben, amikor a kötelességérzet és felelősség tudata kivesz a közelebb van az emberekből: a felvilágosítás, megnyugtató, a vigasztalás és bátorítás valóságos tárháza 308 oldalon ez a hatalmas munka.

Lajos Balázs így ír róla: „A tudósok elméleteket és szabályokat állítanak fel és azokhoz mérlik a kész munkát. Azalatt a művészek alkotnak az istentől adott tehetség szerint és lelküket teszik bele alkotásukba. Ime, itt egy remek alkotás: szíve, lelke, szolgálata, fordulatai egészen a mieink. Bátran rámutathatunk: ez az egészen erdélyi és az egészen székesly misszió. A viszonyok változnak, a hívők szükségletei bővülnek, mindenkinek más az egyéni adottsága, olvasottsága, szónoki iránya, de ez a szin, ez a hang, ez az erő, ez az szív és lélek a mieink ma, holnap és — évszázadok múlva is.”

Egy másik kritikában ezt olvassuk: — „A beszédek elsősorban a néphez szólnak, mert maga a missziós páter is a nép nagyobb tömegeihez intézte azokat, de nincs az a tanult fő, aki ne okulhatna belőlük. Az okulás kettős lehet: intelligenciánk belekerülve a mély lelkiiséget sugárzó beszédek sodró áramába — érezni fogja azoknak meggyőző és megújító erejét, másrészt meg a beszédek átvillanó missziós egyéniség megmutatja, hogy művelt rétegünk —, ha valóban jól akar tenni a néppel — milyen lelkiülettel közeledjék feléje.”

Mansvét páter nem a kertelés embere: egyenes, bátor, szókimondó, mint rendjének középkori, európai híri magyar kiválósága: Temesvári Pelbárt. Megmondja az igazat. De magasztos célért: hogy hallgatóit az igazabb, jobb, nemesebb élet magasztos felé vezesse. Stílusának alapvonása a józan okosság, az egyszerű világosság és mégis gyakran költői lendülettel tud szárnyalni: színek, képek váltakoznak s a szónoki hangulat és érzelmi hullámváza mozgatja kedélyvilágunkat, tüze magával ragad. Mansvét páter közelében nem lehet hűvösen maradni.

Vannak könyvek, melyek szórakoztatva rom-

bolnak, vannak, melyek gyönyörködtetve nemesítnek, vannak, melyek két kézzel és egész szívvel építenek. Utóbbiak sorába tartozik Mansvét páter könyve. Jótétemény, kincsesár. Ott van a helye intelligenciánk, népkönyvtáraink, vezetőink asztalán, hogy népünk és vezetősége egyaránt bármikor felnyithassa ezt a kincsesárat és újra, meg újra részeseülhessen a misszió üdvös hatásaiban.” (Albert Vilmos.)

A „Kövess engem” első és második kötete a Magyar Lapok könyvosztályában is kapható. **Albert István.**

Eredeti köszönő levél...

Alexandru I. B. Pop, Vánători, Mehedinti, a következő érdekes és igen jellemző levelet írja nekünk 1940. március 26-án:

„Tisztelt Gyógyszerész ur, mult év június havában tett GASTRO-D. megrendelésekre — melyet egy évek sora óta gyomor és bélgyógyításra szenvedő unokám használt el eredménytel — most térek vissza és kérem fogadjak ugy nevében, mint unokám nevében ezer köszönetünket, hogy sikerült megmenekülnie gyomorbajától. Most ismét rendelést adok fel Önnek egy barátom részére és kérek egy üveg GASTRO-D-t Popescu Tudor, Vánători, jud. Mehedinti címére azonnal postán utánvét mellett, aki már nagyon várja...”

Hasonló hála és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a „Gastro-D.” gyógyszer ma már a gyomorbetegség közkeletűvé vált. Orvosok is ajánlják.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 122 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

KERESZTREJTVÉNY

31. (411.) szám.

Beküldte: Fáskertli Jenő

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	10			11	12			
13	14	15						16
17	18				19	20		
21			22	23	24			
25			26		27	28		
	29							
30	31		32			33	34	
35		36	37			38		
39			40			41		
42		43	44					45
	46				47			
48								

Beküldendők: Vissz. 1, 5 és nyilírány, 29. Füg. 1 és nyilírány, 11.

Határidő: augusztus 14.

Vizszintes sorok:

1 Folyóirat, melyben Babits Mihály neve legelőbb feltűnt. 5 és nyilírány: Két Babits-regény. 10 Kopasz. 12 Régi templomáról híres. 13 U. U. U. 15 Utas a yészéket. 16 Azonos betűk. 17 Régi aprópénz. 19 Híres országgyűlés. 21 Kártya kifejezés. 22 Tisza mellékfolyója. 24 Okmány is az. 25...almas. 26 Idegen pénz. 28 Vissza: igen latinul. 29 Babits szülővárosa. 50 Magzat része. 32 Bibliai férfinév. 33 ...JUL. 35 Jó étel láttán összefut. 37 ...édi Sándor, erdélyi költő és műfordító. 38 Ritka románul. 39 Vissza: Le-

veleiről híres régi magyar író. 41 Fordítva: Valóban franciául. 42 Iparos szerszám. 43 Püspök jelzője. 44 Ha más nyelven. 45 Felsőfok képzője. 46 V. M. E. 48 A függ. 1-es folytatása.

Függőleges sorok:

1 és nyilírány Babits-költemény. 2 Járnak rajta. 3 ...IEL, a zsidó főtanács tagja. 4 Római hadi isten. 6 Ázsiai törzs, mely az európai emberhez igen hasonló. 7 Több mint nézni. 8 A. A. A. A. A. 9 A vizszintes 5-ös folytatása. 11 Két irodalmi műfaj, melyek egyike a másikban foglaltatik, az osztályozásra nézve. 14 Német férfinév. 16 Anyakönyvekben található. 18 Hátizsák idegenes szava. 20 Nagyváradi. 22 Fűzetek. 23 Erdélyi fürdőhely (ford.) 26 Igekötő. 27 Uralkodó. 31 Felhívás közeledésre. 34 Fordítva: argol lélek. 36 Levegőben tartózkodás ígéje. 38 Kártyaművés, de orrnak is hívják. 40 Távozol. 41 Kérdés és kifogás is van ilyen. 45 Azonos betűk. 47 Távolodást fejez ki.

23. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1. Zala György. 11. Dugonics. 43. Paul Muni. 47. Tintoretto.

Függőleges sorok: 10. Caravaggio. 12. Rippl Rónai. 14. Marathon. 18. László.

Helyesen megfejtették: Csiby Lenke, Kiss Lajos, Joó János, Breinich Ignác, Miksa János.

A jutalomkönyvet Joó János nyerte, elküldöttük.

Az oradeai mozgóképszínházak mősora:

DORIAN: A NÉP BÁLIVÁNYA.

APOLLO: GUNGA DIN.

Eladók:

Olesó házak, házhelyek és szőlők, minden eladó ingatlant nyilvántartok s így minden igényt kielégíthetek.

Kérem, hogy eladó ingatlanát velem közölni sziveskedjék.

Gyorsan bonyolítok, mert már mindenki tudja:

hogyan ingatlant megvenni s „Horvát”-hoz nem menni, a biztos csatlódás, örökös megbánás



„Horvát” ingatlaniroda „BAFISO” - szerépkályhalelérakat, Oradea Nagy város, Re: e Caro! 3 szám.

Az ibériai félsziget felszabadítása az angol nyomás alól

A spanyol-portugál szerződés jelentősége olasz megvilágítás szerint. Amerikából se számíthat Anglia gyors és hatásos beavatkozására

Rómából jelentik: A Stefani hírszolgálati ügynökség hangsúlyozza, hogy a spanyol-portugál jegyzőkönyvet az angol nyomással szemben való közös állásfoglalásnak lehet tekinteni. London ugyanis igyekszik közvetlenül beavatkozni a spanyol-portugál félsziget ügyeibe és veszedelmes zavarokat akar okozni a jelenlegi status quo-ban.

A jegyzőkönyv fontos időpontot jelöl meg Spanyolország politikai történetében, amelynek államfője legutóbbi kijelentésében Izabella királynő politikai végrendeletére hivatkozva, nemzeti követeléseket támasztott Gibraltárra. De éppoly jelentős ez Portugáliára nézve is, amely ezáltal kiszabadulva az angol gyámkodás alól, még szorosabb szolidaritásba került a vele szomszédos totális állammal.

Az új nyugati politikai alakulatnak tehát nyilvánvalólag britt-eleues jellege van.

Anglia elveszti befolyását Portugáliában is, ahol nyíltan veszedelmes és nem óhajtott pártfogónak tekintik már.

És mialatt az Atlanti Óceán és a Földközi Tenger övezeteiben új politikai helyzet rajzolódik ki, az Egyesült Államok félre teszi a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló tervezet. Ez, legalábbis egy időre, lehetetlenné teszi Északamerikában egy nagy hadsereg letesítését, amelyre azok az elgondolások törekedtek, melyek az európai összetűzésben hatalmas összefogás közelebbi megvalósítására számítottak.

Eszerint Nagybritannia, történelmének leg-súlyosabb korszakában két nagy csapást fénytelen elkönyvelni: Az egyiket Európában, ahol fontos támaszpontját veszi el Portugáliában, a másikat az Atlanti Óceánon túl, ahonnan az angol birodalom gyors és hathatós beavatkozására nem számíthat.

Amerikai kíváncsi, hogy Angliát békekötésre kell rákényszeríteni

Harmadik amerikai párt alakul, mely ellenzi az amerikai beavatkozást. — Elhalasztják a hadkötelezettségi törvény tárgyalását

Newyorkból jelentik: A „Newyork Post” című nagy amerikai lap arra kéri az Egyesült Államokat, gyakoroljanak nyomást Angliára abban az irányban, hogy kössön békét Németországgal.

Az említett lap egyidejűleg azt is kéri, hogy az európai újrendezés keretében módosítsák az Egyesült Államok külpolitikáját.

Washington. (Associated Press.) London szenátor bejelentette egy harmadik párt megalapítását, amelyben egyesíteni akarja az összes igazi amerikaiakat. Az új párt nagygyűlést Chicagóban fogja megtartani, ahol szembe

akarnak szállani a két hagyományos párt beavatkozási politikájával. A demokrata és republikánus párt hangoztatták annak szükségességét, hogy Angliának erős támogatást kell nyújtani. A kötelező katonai szolgálatról szóló törvény bevezetése az Egyesült Államokat háborúba sodorhatja.

Amerikában úgy tudják, hogy a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvény megszavazását az elnökválasztások utáni időkre halasztják, mert nem akarják káros módon befolyásolni Rooseveltnél elnöklését.

Molotov beszéde az angol és amerikai kísérletezések kudarcát jelenti Szovjet-Oroszországban

A berlini vezető lapok megállapításai a szovjet legújabb megnyilatkozásáról

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A berlini lapok Molotovnak a szovjet parlament ülésén elhangzott beszéde tartalmát és visszhangját elsősorban abból a szempontból méltatják, hogy a beszéd alaposan összetörte Anglia ábrándjait.

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ez a beszéd a világpolitikai helyzet időszerű megvilágosodását eredményezte. Angol részről és bizonyos amerikai propaganda-központokból fáradszóról igyekeztek kétségbevonni a Németország és Szovjet-Oroszország közötti kapcsolatok állandóságát. Most már eléggé világos az a válasz, amelyet Molotov a javithatatlan békebotlónak adott.

A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy a

Papen ankarai német nagykövet és Cadere belgrádi román követ Szófiába utazott

Bucurestiből jelenti a rádió: A Stefani ügynökség jelentése szerint von Papen ankarai német nagykövet pénteken repülőgépen Szófiába érkezett. A német nagykövet Berlinből jövet megszakította útját a bolgár fővárosban, hogy fontos tanácskozást folytasson Popoff külügyminiszterrel és Filov miniszterelnökkel, valamint a szófiai olasz nagykövettel. Papen nagykövet szombaton délután Istanbulon keresztül folytatta útját Ankara felé.

Belgrádból jelenti (Az Avala jugoszláv sajtóiroda közlése): Cadere belgrádi román követ, akit kormánya a bolgár kormánnyal a déldobrudzsi kérdésben folytatandó előkészítő tárgyalásokkal bízott meg, szombatra virradó éjszaka Szófiába utazott és meg is érkezett a bolgár fővárosba. A Politika című belgrádi lap megjegyzi, hogy Popoff annakidején, amikor belgrádi követ volt, jó kapcsolatokat tartott fenn Caderevel és így annak személyisége a tárgyalásokra alkalmas. A lap valószínűnek tartja, hogy Cadere szófiai tárgyalásai

szovjet szilárdan megmarad politikájának ama fővonala mellett, amelyet a Németországgal kötött szerződések vontak meg.

A délkelet-európai helyzetben se lehet több zavarkeltés.

A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint az angol politika újabb tévedést könyvelhet el és a brit hanyatlás történetírói talán ezt nevezik majd a legnagyobb tévedésnek.

A beszéd többi részéből a Rómához és a délkelet-európai államokhoz fűződő kapcsolatokra tett kijelentést emelik ki a lapok. Ezzel kapcsolatban most már világos lehet mindenki előtt az a tény, hogy a Balkán az angol zavarkeltőknek és békebotlónak nincs mit keresniük többé.

rövidesen befejeződnek és a bolgár-román bizottság hamarosan összeülhet Craiovában.

A pánamerikai értekezlet eredménye újabb csalódás Angliának

Az értekezlet az európai ügyekbe való beavatkozás ellen nyilatkozott. Konoye herceg miniszterelnök előterjesztést tett a japán császárhoz a tengelyhatalmakkal való szövetség érdekében.

Rómából jelentik: A „Messagero” „Újabb csalódás” címmel ismerteti a havannai értekezleten tárgyalt kérdéseket, az ott hozott határozatokat és kijelenti, hogy az értekezlet az Egyesült Államok elszigetelődési politikáját domborítja ki, ami semmiképpen nem felel meg az angol részről óhajtott és a londoni sajtóban beharangozott beavatkozási hangulatnak. A „Messagero” megjegyzi, hogy ez súlyos csalódás Angliára nézve, annál is inkább, mert Hull is igyekezett, hogy nyilatkozatában elkerüljön minden

ALADDIN és CONTINENTAL

Petroleum gázlámpák .000 gyergyafényig
Garantált bel- kül- földi Petroleumgázfűzők



Megjötték a szabadalmazott toria- és kuglófűzők aragázfűzőn, petrolfűzőn használhatók. Ből mindenféle főzőbe és lampába. Vilánykörtek.

Aladdin lerakat
Ing. Schön Ernő Oradea, A. Iancu 22. Postaépület

Németországra kedvezőtlen kijelentést, sőt július 5-én kijelentette, hogy Németországnak nincsenek birtokai az amerikai féltéken és semmi ok nincs annak feltételezésére, hogy szándékában állna ilyen birtokoknak a megszerzése. Hozzáteszi a lap, hogy az Egyesült Államok kormánya a havannai értekezlet után is egyre újabb csalódást okoz Londonnak. A washingtoni kormánynak az a legutóbbi rendelkezése, mellyel eltiltotta a repülőgép-üzemanyagok kivitelét, újabb komoly nehézségeket okoz Angliának.

Tokióból jelenti a bucaresti rádió: A Stefani-iroda közlése szerint az Asaki-Sinbum foglalkozik Konoye herceg, miniszterelnök legutóbbi politikai tárgyalásaival. A japán lap szerint a herceg kihallgatáson volt a mikádónál és kérte fűzők szorosabbra a kapcsolatokat (viszonyt) a tengelyhatalmakkal. Japán politikai körökben egyre erősebbé válik az a kívánság, hogy Berlinnek és Rómával szövetségi kapcsolatokat létesítsen Tokió. Ugyanakkor azt is kívánják, hogy kezdjenek közvetlen tárgyalásokat Moszkvával is.

Londonban több nagy japán cég megbízottját letartóztatták.

Tokióból jelenti a bucaresti rádió: Hivatalos jelentések szerint Londonban több nagy japán cég megbízottját letartóztatták. A rendőrség őrizetbe vette Mahihara ismert japán nagykereskedőt is.

Ugyancsak a bucaresti rádió közli a londoni hivatalos jelentést, amely szerint a letartóztatásoknak semmi közük nincs a Japánban őrizetbe vett angol állampolgárok ügyéhez és az angol kormány nem ellenintézkedésből, hanem nemzetvédelmi okból rendelte el a letartóztatásokat.

Apróhirdetések

Lakás	Hűlőféle
Butorozott szoba, különbejáratu, augusztus 15-re kiadó. Nagyvárud, Str. Scoalei 10. Érdeklődni délután 2-1/2-ig.	Házmasternek felveszek gyermekeket házaspárt szeptember 1-re. Nagyvárud, Regele Ferdinand 49, illetve Str. Parintele Danila 7. földszint 1.
Kiadó egy szoba, alcoven, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás aug. 1-re. Dr. Bărdos, Oradea-Nagyvárud, Strada Nicolae Jiga 7. szam.	Férfi szabóság tanulót fizetéssel felveszek. — Ugyanott összecukható vasgép, ebédülő kredenc, cvális ebédülő asztal, székek eladók. — Király, Nagyvárud, Alexandri-utca 16. szám.
Kiadó forgalmas helyen egy fűszerüzlet berendezéssel s lakással, esetleg vendéglőnek is alkalmas. Érdeklődni: Lukáts Ödön, Nagyvárud, Aradi-ut 5.	Házmasterséget vállal fiatal házaspár. Cim: Oradea-Nagyvárud, Bul. Bucureștilor 7.
Egyszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. — Nagyvárud, Nicolae Zsiga-utca 50. szam.	PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.
Butorozott szoba magános férfinak aug. 15-re kiadó. Nagyvárud, Str. Pasteur 23, felső csengő.	Idősebb uriember gondozását háztartás vezetését vállalom. — Bothné, Nagyvárud, Str. Eroul Năcunoscut 26 szam.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárud (I. Karoly király-út 5. szam.)

GENZURAT